БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 243 (3215). | Якшанба, 12 декабрь 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ШОЛИКОРЛАР ЮТУҒИ

Партиямизнинг навбатдаги XXIII съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун курашаётган республикамиз шоликорлари катта муваффақиятни қўлга киритдилар. 11 декабрда давлатга шоли сотиш йиллик плани 100,1 процент бажарилди. Тайёрлов пунктларига 67.057 тонна шоли етказиб берилди.

Республика колхоз ва совхозларида давлатга шоли сотиш қизғин давом этмоқда.

1966 ЙИЛГИ ПЛАН ВА БЮДЖЕТ

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми ва СССР Олий Совети еттинчи сессиясининг социалистик Ватанимиз куч-қудратини янада мустаҳкамлашга қаратилган қарорларини барча совет кишилари чуқур мамнуният билан кутиб олдилар.

Давлатимизнинг ички ва ташқи сиёсатига доир энг муҳим масалалар юзасидан СССР Олий Совети қабул қилган қонунлар ва қарорлар кеча «Правда»да эълон қилинди. Давлат ҳокимияти олий органининг қарорлари бутун совет халқининг муддаоларини ва ҳоҳиш-иродасини ифода этмоқда. Тинч яратувчилик меҳнати билан машғул бўлган совет халқи экономика ва маданиятни бутун чоралар билан ривожлантириш учун, коммунизмнинг моддий-техника базасини тезроқ яратиш учун куч-ғайратларини аямасдан сарфламоқда.

СССР Олий Советининг тамом бўлган сессияси етти йиллик сўнгги йилининг дастлабки якунларини тўплади ҳамда янги беш йилликнинг биринчи йили бўлган 1966 йилги программани белгилаб берди.

Маълумки, 1965 йилги планни тасдиқлаш вақтида ижтимоий ишлаб чиқаришни ўстириш суръатларини ошириш ҳамда совет халқининг фаровонлигини янада яхшилашга қаратилган бир қанча муҳим тадбирларни ўтказмоқ учун қўшимча ресурсларни қидириб топиш зарур, деган фикрга келинган эди. Йилнинг дастлабки якунлари планда кўрсатилган асосий топшириқлар умуман мамлакат бўйича ҳам, шунингдек, барча иттифоқдош республикалар томонидан ҳам муваффақиятли бажарилаётганлигидан далолат бериб турибди.

Ишчилар, инженерлар, техниклар, хизматчиларнинг илҳом билан қилаётган меҳнати туфайли, саноатимиз мана шу йил ичида олға қараб катта қадам ташлади. Саноат ялпи маҳсулотининг ҳақиқий ўсиши 8,5 процентни ташкил этди, яъни планда мўлжаллангандан кўпроқ бўлди. Колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари ноқулай об-ҳаво шароитларини фидокорлик билан енгдилар. Натижада қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти серҳосил 1964 йилдагидан гарчи бирмунча камроқ бўлса-да, лекин бошқа ҳар қандай йилда эришилган даражадан ошиб кетади. Совет кишиларининг фаровонлиги узлуксиз юксалмоқда.

СССР Олий Совети томонидан тасдиқланган 1966 йилги план билан бюджет хўжалик ва маданий қурилишининг кенг истиқболларини очиб беради. Сессиядан олдин план лойиҳаси КПСС Марказий Комитети Президиуми ва СССР Министрлар Советида, шундан кейин эса, партия Марказий Комитетининг декабрь Пленумида атрофлича муҳокама қилиб кўрилди. План топшириқлари социалистик хўжаликни бошқаришнинг методлари тўғрисида КПСС Марказий Комитети март ва сентябрь Пленумлари ишлаб берган янги, тамомила муҳим қоидаларга асосланган ҳолда, тузиб чиқилди ва аниқлаб олинди. Шу сабабдан бизнинг халқ хўжалик планимиз мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш, халқ маданияти ва фаровонлигини янада юксалтириш, Совет давлати мудофаа қудратини янада кучайтиришнинг илмий жиҳатдан асосланган программасидир.

Саноат ялпи маҳсулоти 6,7 процент оширилмоғи керак. Шу билан бирга, ишлаб чиқариш воситалари ишлаб чиқариш 6,9 процент, истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш эса, 6 процент кўпайтирилади. Саноат ишлаб чиқаришини ўстириш суръатлари бу йил олинадиган қишлоқ хўжалик хом ашёси ресурсларини, шунингдек, 1966 йилда иш вақти фонди бирмунча камроқ бўлишини ҳисобга олган ҳолда белгиланди.

Келгуси йил — саноатни бошқаришнинг янги формаларига ўтиш йилидир. Саноат ишлаб чиқаришини планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги методларини жорий этиш йўлида жиддий қадам қўйиш лозим бўлиб турибди. КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларининг амалда турмушга татбиқ этилиши индустриямиз ходимларига ишлаб чиқаришнинг қўшимча резервларини топиш ва ишга солиш имконини беради. Бу эса, саноат маҳсулотини ишлаб чиқаришни ўстиришнинг планда мўлжалланган суръати анча ошириб юборилади, деб умид қилиш учун дастак бўла олади.

Саноатни ривожлантириш учун ажратилган капитал маблағлар, биринчи галда, ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта қуроллантиришга ҳамда ишга тушириладиган объектларни қуриб битказишга сарфланади. Шу билан бирга, электр энергетикани, машинасозлик ва металл ишлашни, химия саноатини, приборсозликни ва саноатнинг халқ хўжалигида техника тараққиётини таъминлайдиган бошқа тармоқларини ғоят тез ривожлантириш назарда тутилган.

Ёқилғи саноатига, қора металлургияга ва бинокорлик материаллари саноатига жиддий эътибор берилди. Бироқ, ишлаб чиқаришнинг белгиланган миқёсларини назарга олганда ҳам, мамлакатнинг Европа қисмидаги районлар учун металл ва қувурлар, айрим турдаги нефть маҳсулотлари, шунингдек кўмир баланси зўрға учма-уч келадиганга ўхшаб турибди. бошқа маданий-рўзғор молларни ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан кўпайтириш ва бу маҳсулотлардан тежаб-тергаб фойдаланиш йўлларини қидириб топиш мажбуриятини юкламоқда.

1966 йилда енгил ва озиқ-овқат саноатини ривожлантиришга кўплаб маблағ берилади. Газлама, кийим-кечак, пойафзал ва трикотаж буюмлар ишлаб чиқариш талай даражада кўпайтирилади. Холодильниклар, кир ювиш машиналари, телевизорлар, радиоприёмниклар ва бошқа маданий-рўзғор молларини ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш мўлжаллаб қўйилди. Қишлоқ хўжалик хом ашёси масаласида маълум тангликлар борлигига қарамай, ҳукумат энг муҳим озиқ-овқат моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, хилларини кенгайтириш ва сифатини яхшилаш чораларини кўриб қўйди.

1966 йилги план билан бюджетнинг бош вазифаларидан бири — қишлоқ хўжалигининг юксалишини таъминлашдир. Мамлакатда моддий ва молиявий ресурсларни ўстиришнинг талайгина қисми деҳқончилик ва чорвачиликни ривожлантиришга сарфланади. Қишлоқ хўжалигига марказлаштирилган тартибда капитал маблағ сарфлаш 15,6 процент кўпайтирилади. Колхоз ва совхозларга тракторлар, комбайнлар, юк автомобиллари, минерал ўғитлар анча кўп етказиб берилади. Келгуси йилда қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти 8-10 процент кўпайиши керак.

План ва бюджетда халқнинг турмуш даражасини янада ошириш соҳасида йирик тадбирлар кўзда тутилган. Ҳар бир киши ҳисобига реал даромадларни 6,5 процент кўпайтириш мўлжалланади. Колхозчиларнинг жамоат хўжалигидан оладиган даромадлари тахминан 12 процент ошади. Чакана товар обороти кенгайтирилади. Уй-жой қурилишини авж олдиришнинг мўлжалланган миқёслари ва суръатлари совет кишиларининг турмуш шароитларини яхшилаш учун ғоят катта аҳамиятга эгадир. Умумий саҳни 90 миллион квардат метрга яқин бўлган уй-жойларни фойдаланишга топшириш мўлжаллаб қўйилди. Бу эса шу йилгидан 11,6 процент кўпдир. Бундан аввалги йилларнинг ҳеч бирида биз шунча миқдорда турар жой майдонини фойдаланишга топширган эмас эдик.

Келгуси йилги план билан бюджетни муҳокама қилиш вақтида меҳнат унумдорлигини ва ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самаралилигини ошириш, фан ва техниканинг энг янги ютуқларини халқ хўжалигига кенг жорий қилиш, асосий ишлаб чиқариш фондлари, оборот маблағлари ва капитал маблағлардан яхшироқ фойдаланиш, янги қувватларни тезроқ ишга солиш ва ўзлаштириш масалаларига алоҳида эътибор берилди. Моддий ресурслар ва пул ресурсларини тежаб-тергаб сарфлаш учун, исрофгарчиликларни камайтириш учун, давлат интизомига қатъиян риоя этилиши учун курашни кучайтириш ҳозир ҳар қачонгидан ҳам зарур бўлиб қолганлиги СССР Олий Совети сессиясида жуда қаттиқ таъкидлаб ўтилди.

1966 йилги план билан бюджет қабул қилинди. Ҳаракатларнинг пухта программаси берилди, халқ хўжалигининг барча тармоқларидаги меҳнаткашларнинг вазифалари белгилаб қўйилди. Эндиликда асосий вазифа шундан иборатки, ҳар бир иттифоқдош республика, ҳар бир министрлик, бошқарма, корхона, ҳар бир колхоз ва совхоз, ҳар бир қурилиш умумий талабларга асосланиб, 1965 йилги планни муваффақиятли адо этишга ҳамда келгуси йилнинг дастлабки кунлариданоқ юксак даражада унумли ишлаш учун ҳар тарафлама тайёргарлик кўришга қаратилган конкрет ташкилий-техникавий тадбирларни белгилаб олмоқлари керак.

Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари 1966 йилги план ва бюджетнинг аҳамиятини меҳнаткашларга кенг равишда тушунтиришга, оммани белгиланган топшириқларни тўла ва ошириб бажариш учун сафарбар этишга даъват қилингандирлар. Бунинг учун бизда ҳамма шарт-шароитлар бор. КПСС-нинг бўлажак XXIII съезди шарафига мамлакатда кенг кўламда тайёргарлик олиб борилмоқда. Партия съезди шарафига меҳнат ғайрати ошиб бормоқда, умумхалқ мусобақаси кенг қулоч ёзмоқда. Ана шу қудратли кўтаринкиликка бошчилик қилиш, миллион-миллион омманинг ижодий ташаббусини коммунистик қурилишнинг асосий вазифаларини ҳал қилишга йўналтириш — барча партия ташкилотларининг энг муҳим бурчидир.

(«ПРАВДА» газетасининг 11 декабрдаги бош мақоласи).

МОРДОВИЯ АССР ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАНДИ.

СССР Олий Совети Президиуми халқ хўжалигини ривожлантиришдаги муваффақиятлари учун Мордовия Автоном Совет Социалистик Республикасини Ленин ордени билан мукофотлади.

(ТАСС).

Ўзбекистон трактор-йиғув заводи коллективи СССР Олий Совети VII сессияси ишини қизиқиш билан кузатди. **Суратда:** йиғув цехи ишчилари сессия ҳужжатларини ўрганмоқдалар.

Р. Шамсутдинов фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ВАТАН МЕДИЦИНАСИНИ ТАРАҚҚИЙ ЭТТИРИШ ЙЎЛИДА

БИРИНЧИ МОСКВА МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИНИНГ 200 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ КЕЧА

□ □ □

10 декабрда Кремлдаги Съездлар саройида И. М. Сеченов номли биринчи медицина институтига Меҳнат Қизил Байроқ ордени топширилди. Институт медицина фанини ривожлантиришда, кадрлар тайёрлаш соҳасида қилган хизматлари учун ва ташкил этилган кунига 200 йил тўлганлиги муносабати билан шу мукофотни олишга сазовор бўлди.

Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин, Н. В. Подгорний, П. Н. Демичев ўртоқлар, атоқли олимлар, врачлар, соғлиқни сақлаш ишларининг ташкилотчилари президиумга чиққанларида шу ерда ҳозир бўлган кишилар уларни самимий кутиб олдилар.

СССР соғлиқни сақлаш министри Б. В. Петровский мажлисни очди.

Москвадаги биринчи медицина институтини Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармон ўқиб берилади.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний институт байроғига орден тақиб қўяди. Бу — иккинчи юксак мукофот. Институт 1940 йилда Ленин ордени билан мукофотланган эди.

Ўртоқ Подгорний бу ерда ҳозир бўлган кишиларга мурожаат қилиб бундай дейди: Сеченов номидаги 1-Москва медицина институтининг кўп минг кишилик шонли коллективи ажойиб дамларни бошидан кечирмоқда. Институт ташкил топганлигининг учинчи асрига қадам қўйди, у ҳукуматнинг иккинчи юксак мукофоти — Меҳнат Қизил Байроқ орденига сазовор бўлди, институт ходимларидан катта бир группаси—200 га яқин киши эса Совет Иттифоқининг орден ва медаллари билан мукофотланди.

Нотиқ институтнинг профессорлари ва ўқитувчилари, студентлари, инженер-техник ходимлари, ишчилари ва хизматчиларини, шунингдек шу институтни тамомлаб чиққан жуда кўп кишиларни ана шу қувончли воқеалар билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан қизғин қутлайди. У улуғ рус олими Ломоносов ташаббуси билан Москва университетининг медицина факультети ташкил этилган пайтдан буён 200 йил ўтганлигини эслатиб ўтади. Кейинчалик, 1930 йилда бу факультет мустақил олий ўқув юртига айлантирилди. Институт ташкил этилганидан буён 50 мингга яқин врач ва фармацевт тайёрлаб чиқарди, бу мутахассислардан 32 мингдан кўпроқ киши Советлар ҳокимияти йилларида тайёрланди. Институтимизнинг фаолиятида, унинг равнақи ва муваффақиятларида бутун Ватан медицинасининг кўп қиррали фаолияти яққол акс этмоқда. Ватан медицинаси Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг зўр ғамхўрлигини доим сезиб турибди.

Бизнинг мамлакатимизда врачнинг, медицина ходимининг касбидан ҳам энг одамий касбни топиш қийин бўлса керак. Улар ҳар куни — қаҳратон қишда, жазирама саратонда ҳам касалхоналарда, клиникаларда ва лабораторияларда беморга меҳр-муҳаббат билан ёрдам кўрсатадилар, тинмай ижодий ишларни олиб борадилар, миллионларча совет кишиларини оғир мусибатлардан ҳалос қилмоқ учун кўпинча ўз жонларини ҳам аямайдилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиуми ҳар йили «Медицина ходими куни»ни байрам қилишни белгилашга қарор қилдилар. Бу воқеа партия ва бутун халқ совет врачларининг, соғлиқни сақлаш соҳасида ишлаётган барча меҳнаткашларнинг олижаноб меҳнатини астойдил ҳурмат қилаётганликларини ва уларнинг меҳнатига юксак баҳо бераётганликларини ифода этади.

Бутун халқимиз, деди нотиқ, ҳозирги вақтда КПСС XXIII съездини кутиб олмоқда. Соғлиқни сақлаш ходимларининг шонли армияси ҳам аҳолига хизмат кўрсатишни такомиллаштиришда янгидан-янги муваффақиятларга эришади, бизнинг олимларимиз медицинани янги тадқиқотлар ва кашфиётлар билан бойитадилар, профессорлар ва ўқитувчилар мутахассислар тайёрлашни янада юксак даражага кўтарадилар Бунга шак-шубҳа йўқ. Ўртоқ Подгорний бу ерга тўпланган кишиларни юбилей билан, ҳукумат мукофотлари билан яна бир марта чин кўнгилдан қутлайди ҳамда ватан медицина фанини ривожлантиришда янгидан-янги муваффақиятлар тилайди.

Ўртоқ Подгорнийнинг нутқи қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

Институт ректори профессор В. В. Кованов мукофотни қабул қилиб олар экан, бундай деди.

Ватан, улуғ совет халқи олдимизга қўяётган вазифаларни бажариш учун бутун куч-ғайратимизни, билим ва тажрибамизни сарф қиламиз!

Шундан кейин ректор институт босиб ўтган 200 йиллик йўл тўғрисида доклад қилди.

Медицина муассасалари ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, институтни илгари тамомлаб чиққан кишилар ва пациентлар коллективни табрикладилар. (ТАСС).

ДЕҲҚОНЛАР ВА ЧОРВАДОРЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Областимизнинг қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини ҳаётга тадбиқ этабориб, етти йилликнинг сўнгги йилини ҳамма соҳаларда катта зафарлар билан якунламоқдалар. Давлатга пахта сотиш планини ва оширилган социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажарган деҳқонлар келгуси йил мўл ҳосилига ҳам мустаҳкам замин яратишга жиддий эътибор бермоқдалар. Куни-кеча улар экин майдонларини шудгорлаб бўлганликлари тўғрисида рапорт бердилар. Пландаги 200 минг 300 гектар ўрнига 208 минг 488 гектар майдон шудгорланди. Бу муваффақиятга эришишда Оққўрғон, Калинин, Орджоникидзе, Ўрта Чирчиқ ва Янгийўл районларининг азамат механизаторлари айниқса ғайрат билан ишладилар.

Эл дастурхонига мўл-кўл маҳсулотлар етказиб бериш иштиёқида меҳнат қилаётган чорвадор ва сабзавоткорларимиз ҳам қувончли зафарларга эришмоқдалар. Областимиз давлатга сут сотиш йиллик планини муддатидан илгари ортиғи билан бажарди. Элимизга 52 минг 75 тоннадан ортиқ сут етказиб берилди.

Чорвачиликдаги бу катта ютуқда Юқори Чирчиқ, Ўрта Чирчиқ, Калинин, Янгийўл ва Оққўрғон районлари чорвадорларининг ҳиссаси катта. Улар сут сотиш йиллик планини аллақачон ортиғи билан бажардилар. Мамлакатга 10105 тоннадан ортиқ сут етказиб берган Калинин районининг чорвадорлари йилни ажойиб зафарлар билан якунламоқдалар. Райондаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозининг ўртоқ Муслим Юсупов бошлиқ комплекс чорвачилик бригадасида ҳар бир бош сигирдан ҳозирга қадар ўрта ҳисобда 3315 килограммдан сут соғиб олинди. Свердлов номли, Ленин номли, Жданов номли колхозлар ва «Келес» совхози сут сотиш йиллик планини 108—115 процент адо этдилар.

Районнинг машъал сут соғувчилари ҳар йилгидек бу йил ҳам энг юксак кўрсаткичларга эришдилар. Карл Маркс номли колхоздан Озода Мирзааҳмедова шу йилнинг 11 ойи мобайнида ўзига бириктилган 17 бош сигирдан 75 минг килограмм сут соғиб олди. Ҳар бир бош сигирдан соғиб олинган сут 4417 килограммни ташкил этди. «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозидан Матлуба Раҳимова «Тандем» установкасида 101 бош сигирдан 314 минг килограмм сут соғиб олишга муваффақ бўлди. Калинин районининг чорвадорлари йил охирига қадар яна 300 тонна сут сотиш мажбуриятини олдилар.

Областимизнинг колхоз ва совхозларида давлатга сут сотиш қизғин давом этмоқда.

Чорвадорларимиз давлатга гўшт сотиш йиллик планини ҳам бугун-эрта бажарадилар. Ҳозирга қадар эл дастурхонига пландаги 20 минг тонна ўрнига 19 минг 835 тонна гўшт етказиб берилди, йиллик план 99,2 процент адо этилди.

Миллионлар қатори КПСС XXIII съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун курашаётган сабзавоткорларимиз ҳам навбатдаги қувончли зафарни қўлга киритдилар: областда давлатга картошка сотиш йиллик плани 101 процент бажарилди. Тайёрлов пунктларига пландаги 26 минг 500 тонна ўрнига 26 минг 768 тонна картошка етказиб берилди.

Областимизнинг қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари КПСС XXIII съездини янада зўр муваффақиятлар билан кутиб олиш учун ғайратга-ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар.

ВЕНГЕР ДЎСТЛАР ҲУЗУРИГА

БУДАПЕШТ, 10 декабрь. (ТАСС). Венгрия Халқ Республикаси Давлат Мажлисининг таклифига мувофиқ СССР Олий Совети—Иттифоқ Совети қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси П. Е. Шелест бошчилигидаги СССР Олий Советининг делегацияси бугун Будапештга келди.

Делегация составида СССР Олий Советининг депутатлари — СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси С. Б. Ниёзбеков, Иваново область Савинодаги «Солидарность» фабрикасининг тўқувчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ю. М. Вечерова, Самарқанддаги И. П. Павлов номли медицина институтининг доценти У. К. Ваҳобова, Латвия ССР Валимиера районидаги «Матиши» колхозининг раиси Д. Я. Звайгзне, Украина Компартияси Закарпатье область комитетининг биринчи секретари Ю. В. Ильницкий, «Мосстрой» тресги қурилиш бошқармасининг старший прораби Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Г. И. Ламочкин, Белоруссия ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари В. Е. Лобаноклар бор.

Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни аэродромда Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари З. Комочин, Венгрия Халқ Республикаси Давлат Мажлисининг раиси И. Ваш ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

Совет делегацияси аъзолари Венгрияда 10 кун бўлиб, корхоналарни, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативларини бориб кўрадилар.

ПЛАНЕТАМИЗ ХАБАРЛАРИ

Қаҳр-ғазабга тўлган доминиканлик аёллар Америка окупантларига қарата: «Янкилар, бизнинг мамлакатимиздан жўнаб қолинг!» демоқдалар. Доминикан республикасининг пойтахти Санто-Домингода чет эл интервенциясига қарши кўп минг кишилик норозилик намойишлари бўлиб ўтмоқда.

Пресс Латин-ТАСС фотоси.

СУДАН ҚАРОРИ

ХАРТУМ, (ТАСС). Судан Олий кенгаши кеча Судан қабул қилган қарорни тасдиқлади. Беш кишидан иборат Олий кенгаш Судан ҳокимиятининг қонун чиқариш ҳуқуқларига эга бўлмаган номиналь олий органдир.

ДЕҲҚОНЛАРНИ ЎҚҚА ТУТМОҚДАЛАР

ПАРИЖ, 10 декабрь, (ТАСС). 8 декабрда Жанубий Вьетнам қўғирчоқ ҳукумати армиясининг солдатлари Сайгондан 460 километр шарқи-шимолда жойлашган Амньон районида деҳқонларнинг тинч намойишини ўққа тутдилар. Деҳқонлар ўз қишлоқларига Америка самолётлари ваҳшиёна ҳужум қилаётганига қарши норозилик билдириб намойиш ўтказган эдилар.

Франс Пресс агентлиги мухбирининг Сайгондан хабар беришича, намойишчилардан кўп киши қамоққа олинди.

ЧЕДДИ ЖАГАННИНГ ДАЪВАТИ

ЖОРЖТАУН. Британия Гвианаси халқ прогрессив партиясининг раҳбари Чедди Жаган коалицион ҳукуматни сиёсий маҳбусларни озод қилишга ва мамлакатдаги фавқулодда вазиятни бекор қилишга даъват этди.

ҚОЧОҚ ПРЕЗИДЕНТГА МОБУТУ БОШПАНА БЕРДИ

ПАРИЖ. Конгонинг (Браззавиль) Леопольдвилда турган собиқ президенти Фюльбер Юлу Конгонинг (Леопольдвиль) ҳозирги президенти генерал Мобуту менга тўла хавфсизлик яратиб беражагини айтди, деди. Франс Пресс агентлиги мухбирининг Леопольдвилдан хабар беришига кўра, Юлу Мобуту давлат тўнтаришини амалга ошириш билан менинг ҳаётимни сақлаб қолди деган, чунки Леопольдвилнинг собиқ ҳукумати қочоқ президентни Конго (Браззавиль)га жўнатмоқчи эди.

Нурхона бунёдкорлари Тошкент ГРЭСи қурилишида катта довон ошдилар. Станция биринчи навбати нур ишлаб чиқариш бўйича лойиҳадаги қувватга кирди. Энди навбат 5-блок қурилишига. Шу билан станциянинг 2-навбати бунёд этила бошланади. Суратда: электр слесари Ю. Мансуров навбатдаги блокнинг ҳаво включателларини монтаж қилмоқда.

В. Сироткин фотоси.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ—ТАРБИЯЧИ

Рус тили ва адабиёти республика педагогика институти Ўзбекистондаги энг ёш олий ўқув юртларидан биридир. Бу институт студентлари биринчи лекцияларни тинглаганларига атиги икки йил бўлди. Институт профессор ва ўқитувчилари олдида жуда муҳим вазифа — миллий мактабларда рус тили ва адабиёти фанидан дарс берувчи олий маълумотли, малакали ўқитувчилар тайёрлаш вазифаси турибди. Институтнинг алоҳида хусусиятларидан бири яна шундаки, бу ерда ерли миллат вакилларидан мутахассислар тайёрланади.

Ҳозирги вақтда институтда Ўрта Осиёнинг барча республикалари ва Қозоғистон ёшлари таҳсил кўрмоқдалар.

Институт партия ташкилоти ўқув ва тарбия ишларини бир-бирига чамбарчас боғлаб олиб бормоқда. Барча коммунистлар студентларнинг фанларни пухта эгаллашлари, интизомли ва ташкилотчи тарбиячилар бўлиб етишиб чиқишлари устидан доимий суратда назорат қилиб турибдилар. Ёшларга марксча-ленинча назарияни чуқур ўргатиш, уларни революцион традициялар ва интернационализм руҳида тарбиялашга жиддий эътибор берилмоқда.

Таълим-тарбия ишларини амалга ошириш учун институт партия ташкилоти бирмунча тадбирий ва ташкилий чораларни кўрди. Шулардан бири жамоатчилик асосида ишлайдиган идеология комиссиясидир. Идеология комиссиясининг тузилганига бир йил бўлди. Лекин комиссия аъзоларининг ишлари яққол кўзга ташланиб турибди. Идеология комиссияси оммавий-сиёсий ишларнинг марказига айланиб қолди. Бу йил комиссия марксизм-ленинизм асосларини ўрганиш бўйича иккита тўгарак ва икки семинарни ташкил этишда партия бюросига яқиндан ёрдам берди. Бундан ташқари комиссия аъзолари студентлар ўртасида группалар бўйича ойига икки мартадан суҳбатлар ва сиёсий информациялар ўтказиб туришади. Ҳозирги вақтда комиссия аъзолари КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини пропаганда қилиш ва тушунтириш ишлари олиб боришмоқда. Улар шунингдек, институт агитпунктида навбатчилик қилиб туришади.

Партия ташкилоти олиб бораётган тарбиявий ишларда коммунистик тарбия кабинети муҳим роль ўйнамоқда. Бу республика олий ўқув юртлари тарбиявий ишларида янгилик бўлиб, ўзининг илк самараларини бераётир. Кабинет аъзолари студентлар ўртасида тематик кечалар, диспутлар, ёш шоирлар ва ёзувчилар ҳамда санъатчилар билан учрашувлар ўтказиб турадилар. Шунингдек, кабинет планига студентлар ётоқхоналарида олиб бориладиган тарбиявий ишлар ҳам киритилган. Энг яхши ва озода тутилаётган ётоқхоналарга кўчма вимпеллар берилади. Кабинет аъзолари ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг турли, қизиқарли ва янги формаларини топиш билан институт партия, комсомол, касаба союз ташкилотларига яқиндан ёрдам бераётир.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Институт ҳузуридаги «Лирика» кафеси тарбиявий ишлар марказига айлантирилган. Бу ер студентларнинг ўзаро фикр алмашадиган ва дам оладиган жойларидан биридир. «Лирика» кафесида бўлиб ўтган кечаларнинг бирида Тошкент олий ўқув юртларида таълим олаётган чет эллик ёшлар тўпландилар. Бу кеча дўстона ва интернационал руҳда ўтди. Кечада меҳмонлар ва мезбонлар шеърхонлик қилдилар, ўзларининг миллий қўшиқ ва рақсларини намойиш этдилар. Бу анжуман ёшлар қалбида янги ҳислар уйғатди. Турли мамлакатлар студентларининг прогрессив ғояларга нақадар иштиёқманд эканликларини кўрсатди.

Институт партия ташкилоти студентларда ижодий ташаббускорлик ва ташкилотчилик қобилиятини ривожлантиришга катта аҳамият бермоқда. Ана шу мақсадда бу йил жамоатчилик асосида иш олиб борадиган деканат ва факультетлар тузилди. Дастлабки якунлар ёмон эмас. Олиб борилган ташкилий ишлар туфайли имтиҳон ва синовлардан қарздор бўлиб қолган студентларнинг сони анча камайди. Прогулчилар ва интизомсиз студентлар билан олиб борилган суҳбатлар ижобий натижа берди.

Жамоатчилик асосида ишлайдиган деканат институт ўқув корпуси атрофларини кўкаламзорлаштириш ташаббускори бўлди. Студентлар кучи билан боғлар ва гулзорлар барпо этилди. Яқин бир-икки йил мобайнида бу ерлар дам олиб дарс тайёрлайдиган ажойиб хиёбонларга айланади.

Бу йилги пахта йиғим-терим кампаниясида студентлари миз ҳамжиҳатлик ва меҳнатсеварлик намунасини кўрсатдилар. Улар Сирдарё областининг Еттисой районида қишлоқ меҳнаткашларига 1300 тонна «оқ олтин» териб бердилар. Бу ишда ҳам комсомоллар ўрнак бўлдилар. II курс студенти комсомол аъзоси Мастура Жумаева кунига 230-250 килограммдан пахта терди. Ф. Омонова, Х. Сарибоева, А. Қиличов, Ф. Галиуллина ва бошқа кўпгина комсомоллар ўз мажбуриятларини адо этиб, область ва район партия, комсомол ташкилотларининг мукофотларини ва ёрлиқларини олишга муваффақ бўлдилар. Пахта йиғим-терими кампаниясида тарбиявий ишлар бир дақиқа ҳам бўшаштирилмади. Коммунист ўқитувчилардан Б. Удальцова, М. Муталова, П. Абдувалиева, И. Азларова ўртоқлар ишни пухта ташкил этдилар. Институт комсомол ташкилоти дала шийпонларида агитация ва оммавий ишларни қизитиб юборди. Деворий газета, жанговар варақалар чиқариб турилди. Бадиий ҳаваскорлик тўгаракларн концертлар бердилар.

Тарбиявий-сиёсий ишларни олиб боришда янги-янги, қизиқарли формалардан фойдаланиш, айниқса, яхши натижа беради. Биз ўз тажрибамизда шунга амин бўлдикки, фақат лекциялар, докладлар ўтказиш билан тарбиявий ишларни яхшилаб бўлмас экан. Идеология ишларини мазмунли ва ёшларни ўзига жалб қила оладиган қизиқарли воситалар билангина олиб бориш унинг таъсирчанлигини оширади. Юқорида айтиб ўтганимиз жамоатчилик ташкилотлари ёшларнинг жамоат ишларида қатнашиш билан бирга тажрибали коммунистлардан иш ўрганишларини ҳам таъминлайди.

Институтимиз партия ташкилоти студентларнинг фақатгина тор доирада ўз касбларини ўрганиб қолиши билан чегараланишга йўл қўймаётир. Институтни битириб чиққан ҳар бир ёш педагог маълум даражада ташкилотчилик қобилиятига ҳам эга бўлиши учун ҳаракат қилмоқдамиз. Бу йўлда ҳали қиладиган ишларимиз жуда кўп. Институтимиздан диплом олиб чиқадиган ҳар бир киши ўзида коммунистик ахлоқ нормаларини мужассамлаштирган зиёли ва ташаббускор ташкилотчи бўлмоғи лозим. Партия ташкилоти ана шунга эришиш учун барча чораларни кўраётир.

М. МИРАБДУЛЛАЕВ,

рус тили ва адабиёти республика педагогика институтининг старший ўқитувчиси.

ЖОНКУЯР КИШИЛАР

(ДЕПУТАТЛАР ҲАЁТИДАН)

ТИНИБ — ТИНЧИМАС

Идорада икки киши — 20-мактаб директори Илҳом Носиров билан қишлоқ советининг раиси Туроб Сафаров қизғин суҳбатлашиб ўтиришган экан. Кейин билсак, директор яқинда қишлоқ аҳли талабига кўра савдо тармоқларини текшириб чиқибди. Баъзи магазинлар хизматидан аҳоли норози экан.

— 14-магазиннинг санитария ҳолати мутлақо талабга жавоб бермайди, — деди у. — Бир нечта қопда ун ёмғир тагида қолиб кетибди. Қишлоқ совети бу масалани тезроқ муҳокама қилмаса бўлмайди.

Туроб ака активлар билан гаплашиб кўришни, сўнг бу ҳақда бир қарорга келишни айтди. Директор хайрлашиб чиқиб кетди.

— Энг ишчан депутатларимиздан, — таърифлай бошлади раис. — Халқ талабини ҳар нарсадан юқори қўяди. Бирор наказ тушгудек бўлса, уни бажармагунча тиниб-тинчимайди. Тунов куни кўпчиликка бош бўлиб ишчилар посёлкасидаги 30 хонадонга насослар билан сув чиқартириб берди. Ота-оналарнинг илтимосига биноан мактабга кираверишдаги ярим километр йўлни текислатиб, шағал ёткиздирди.

— Шу йил баҳорида янгитдан сайланган депутатларни алоҳида группаларга бўлганмиз, — ҳикоя қилди у. — Ҳар бир группа конкрет соҳалар бўйича иш олиб боради. Депутатлар билан тез-тез суҳбатлар ўтказиб турамиз. Бунда депутатнинг вазифаси нимадан иборатлиги, халқ билан ҳамиша ҳамнафас бўлиш, наказларни бажариш йўллари ҳақида кўрсатмалар берамиз.

Ҳар ойда бир марта депутатлар йиғилиши, ўз вақтида сессиялар ўтказиб турамиз. Депутатлар бунда партия ва ҳукумат қарорлари, кўрсатмалари билан танишадилар, қилаётган ишларидан ҳисоб берадилар, тажрибаларини ўртоқлашадилар.

ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

Анастасия Кесировани ўзи ишлаётган устахона коллективигина эмас, балки бутун Ийик қишлоғи аҳолиси жуда ҳурмат қилади. Ана шу меҳнатсевар, жонкуяр жамоатчи аёлни қишлоқ Советига депутатликка сайлаб хато қилишмаган экан.

Анастасия депутатлик фаолиятининг дастлабки кунлариданоқ ўзига билдирилган ишончни оқлашга киришди. Зўр масъулият ҳис этиб ишлай бошлади. Депутатга ишчилар посёлкасини электрлаштириш ҳақида наказ тушган эди. У ана шу ишни ниҳоясига етказмагунча сира тинчимади. Ҳозир посёлка хонадонлари Ильич нурлари билан тунлари ҳам кундузидек чароғон.

Депутат А. Кесирова халқдан қачон наказ тушаркан, деб кутиб ўтирмайди. Бирор камчилик сезиб қолдими, дарҳол уни бартараф этишга киришади. Уни кечқурунлари маҳалла комитети идорасида ҳам учратиш мумкин. Чунки Анастасия — маҳалла комитетининг аъзоси. Аҳоли ўртасида ташкилий-сиёсий ва тарбиявий ишларни жонлантиришда фаол қатнашмоқда.

ҒАМХЎР ВА КЎМАКДОШ

— Қизим, пенсияга чиқадиган вақтим яқинлашиб қолди. Қанақа ҳужжатлар кераклигини айтиб, шу ишда ўзинг кўмаклашиб юборсанг.

Муборак Зоирова қишлоқ отахони Карим Алиевга пенсияга чиқишида яқиндан ёрдам берди. Зоировага одамлар турли-туман масалаларда тез-тез тортинмай мурожаат қилиб туради. Муборак ҳеч қачон уларга йўқ демайди, қўлидан келган ёрдамини аямайди.

Яқинда ўзи ишлаётган «Ленинский путь» колхозининг 7-бригадаси территориясида яшовчилар қишлоқни электрлаштириш, хонадонларга радиоточкалар ўрнатиш тўғрисида наказ беришган эди. Уддабурон ва кишиларга ғамхўр бўлган бу аёл халқнинг наказини адо этди.

Муборакнинг меҳнатдаги ютуқлари ҳам қувончли. Бу йилги мавсумда у хирмонга жами 6 тонна «оқ олтин» териб тўкди.

* * *

Туроб Сафаров қишлоқнинг олийжаноб кишилари ҳақида аллақандай ғурур билан гапириб берди. Уларнинг ташаббус ва куйди-пишдилиги билан Ийик қишлоғида катта ўзгаришлар рўй бераётганлигини айтди.

Қишлоқда биргина шу йилнинг ўзида озмунча янги бино қад кўтардими? Ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишларини айтмайсизми! «Ленинский путь» колхозида 30 хўжалик янги уйга кўчиб кирди. «Политотдел» колхозининг марказий участкасида 40 болага мўлжалланган боғча ишга туширилди. Қишлоқ марказида тикланган янги магазин харидорларга савдо хизмати кўрсата бошлади. Узоқ участкаларда 3 магазин ва алоқа бўлими бинолари қад кўтарди. «Ленинский путь» колхозида 4 километр, «Политотдел» колхозининг Бордонқул қишлоғида 3 километр йўлга асфальт ётқизилди.

Ҳа, ўзгаришларни санаб тугатиш қийин. Ҳозир қишлоқ жамоли ўзгача чирой очиб юборган. Колхозчилар тўқ, фаровон турмуш кечиришмоқда. Ана шу ўзгаришларда қишлоқ Совети жонкуяр депутатларининг ҳам ҳиссаси салмоқли.

П. УСМОНОВА,

Юқори Чирчиқ райони.

Тошкент гидрометериология техникуми студентлари машғулотлардан сўнг амалий ишлар билан шуғулланадилар. Бунинг учун техникумда ҳамма қулайликлар муҳайё қилинган. Суратда: студентлардан (чапдан ўнгга) Ш. Ҳолиқназаров, Г. Барвенко ва С. Севергинлар лабораторияда.

И. Зайнуддинов фотоси.

ИЛҒОР УСУЛЛАР ОММАГА

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СЕНТЯБРЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ТОШКЕНТДАГИ «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси билан 1-пойафзал фабрикаси шу йилнинг иккинчи ярмидан янги усулда ишлай бошлади. Улар тўғридан-тўғри савдо ташкилотлари билан алоқа ўрнатишди. Савдо ташкилотлари, улгуржи базалар ва магазинлар билан бевосита хўжалик шартномаси асосида ишлай бошлашди. Худди шу усул турли-туман материал ва хомашёлар етказиб берувчи тўқимачилик, мўйна, фурнитура корхоналари билан муносабатда ҳам жорий қилинди. Шундан бери бирнеча ой ўтди. Шу қисқа муддат ичида қандай тажриба тўпланди? Бу тажрибани бошқа корхоналар ўртасида қандай оммалаштириш мумкин? Тошкент область партия комитети бюроси қарори билан енгил саноат корхоналари ходимларининг яқинда бўлиб ўтган икки кунлик семинарида шу масала атрофлича муҳокама қилинди.

АФЗАЛЛИГИ КЎП ЭКАН

СЕМИНАРДА доклад қилган «Қизил тонг» тикувчилик фирмасининг директори Ш. Аҳмадалиева ва 1-пойафзал фабрикасининг директори Н. В. Кондратьев ўртоқлар савдо ташкилотлари билан бевосита алоқа ўрнатишда жуда кўп афзалликлар борлигини кўрсатувчи қатор мисоллар келтиришди.

«Қизил тонг» фирмаси янги усулда ишлай бошлаганидан бери тўрт ой вақт ўтди. Аввало планлаштириш жуда соддалашди. Илгари 30 га яқин кўрсаткич бўйича план берилларди. Эндиликда юқори ташкилотлар фирмага фақат икки кўрсаткич — реализация ва жамғарма плани бўйича топшириқ беришмоқда. Янги шароитда ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг корхона ишидан моддий манфаатдорлиги ортди. Улар қанчалик кўп ва сифатли маҳсулот беришса, шунчалик кўп маош, мукофот олишадиган бўлишди.

Аввало шуни айтиш керакки тикувчилар янги системада ишлашга ўтиш учун катта тайёргарлик кўрдилар, — дейди директор.— Фирма ходимлари мамлакатимизнинг турли шаҳарларига бориб, савдо ташкилотлари билан тўғридан тўғри алоқа ўрнатган енгил саноат корхоналари коллективларининг тажрибаси билан танишдилар. Экспериментал, тайёрлаш, бичиш цехлари иши қайта қурилди, ҳажми уч баравар ортди. Савдо ташкилотларидан заказ олиш учун учрашувлар ўтказилди. 170 хил кийим-кечак моделларини тикиш улар билан келишилди. Айрим моделлар қайта ишланди. Ярмаркалар ташкил этилди. Уларда меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжлари ўрганилди.

Эркак ва аёллар кийимини тикишнинг ягона технологияси ишлаб чиқилди ва жорий этилди. Илгари кийимлар уч технология бўйича тикиларди. Материали яхши бўлмаган кийимнинг тикилишига унчалик аҳамият берилмасди. Энди кийим қандай материалдан бўлишидан қатъий назар бир хил технология асосида тикилмоқда. Сифатли, кўримли бўлиши биринчи даражали вазифа қилиб қўйилди.

Экспериментал цехининг моделчи конструкторлари цехларда технология қоидасига қанчалик амал қилинаётганлиги устидан муттасил назорат олиб бормоқдалар. Улар тикув участкаларига бириктиб қўйилди. Тажриба цехи ташкил этилди. Янги моделдаги кийимлар шу цехда оз миқдорда тайёрланади. Харидорлар севиб оладиган бўлса, кўплаб тикиладиган бўлади. Бундан ташқари, технологияни такомиллаштириш, ишчилар малакасини ва билимини ошириш, фирма маркаси учун курашни қизитиш юзасидан бошқа тадбирлар ҳам кўрилди.

Янги усул қўлланилди-ю, маҳсулот сифати ҳам яхшиланди. Тикилган ҳамма кийимларнинг 98,4 проценти биринчи сортга қабул қилинди. План бўйича у 97,5 процент бўлиши керак эди. 1964 йилда улгуржи базаларда паст сортга ўтказилган кийимлар 6,5 процентни ташкил этарди. 1965 йилнинг ўн ойи ичида у тўрт процентгача камайди. Кийимларни фирмага қайтариб юбориш бор-ҳам еди. Жарима тўлаш камайди. Ўтган йилнинг учинчи кварталида 7 та рекламация тушди. 2 минг сўм жарима тўланди. 1965 йилнинг учинчи кварталида бирорта ҳам рекламация тушмади, бир тийин ҳам жарима тўланмади. Фирма маҳсулот сортини яхшилашдан 10 минг сўмлик иқтисодий фойда олди.

Янги усулда ишлаш туфайли корхона маҳсулоти тобора кўпроқ реализация қилинмоқда. Унга талаб катта. Илгари харидорларнинг талаб ва эҳтиёжлари ҳисобга олинмасди. Дуч келган кийим тикилаверилларди. Натижада омборларда кўп вақт туриб қоларди. Энди тамомила бошқача манзарани кўрасиз. Тикилган кийим пешма-пеш савдо ташкилотларига жўнатиб турилибди. Ҳозир фирма омборларида 288 минг сўмлик кийим-кечак бор. Бу нормативда белгиланганига қараганда 181 минг сўмлик камдир.

Ишчиларга мукофот тўлаш тартиби ўзгарди. Бунда маҳсулот сони билан бирга сифатига ҳам катта эътибор берилмоқда. Сифатли ишлаган ҳар бир тикувчи моддий томондан рағбатлантириляпти. Масалан, эркаклар пальтоси тикиладиган 9-цехда илгари ҳар бир ишчи ўртача 68 сўмдан маош оларди. Ҳаммаси бўлиб цех коллективига 600 сўмлик мукофот берилди. Август ойига келиб маош ўртача 13 процент ортди ва 77 сўмни ташкил этди. Мукофот миқдори 66,6 процент ортди. Фирма бўйича эса тикувчиларнинг иш ҳақи 71 сўмдан 74 сўмгача кўпайди. Фақатгина шу йилнинг учинчи кварталида ишчиларга 23 минг сўмликдан кўпроқ мукофот тўланди.

1-пойафзал фабрикаси коллективи иш кўрсаткичлари ҳам муттасил яхшиланиб бораяпти. Янги усулда ишлаш туфайли пойафзалчиларнинг иш ҳақи анча ошди, меҳнат унумдорлиги ортди, маҳсулот сифати яхшиланди. Фабрика директори шулар ҳақида батафсил гапириб берди.

ХАРИДОРЛАР ХУРСАНД

ТОШКЕНТ марказий универмаги директори К. Абайхонов енгил саноат корхоналари билан савдо ташкилотлари ўртасидаги бевосита алоқани янада такомиллаштириш ҳақида гапирди.

— Шу йилнинг III кварталидан бошлаб биз «Қизил тонг» фирмаси билан тўғридан-тўғри алоқа ўрнатдик, — дейди директор. — Янги усулда ишлаётганимиздан буён тўрт ой вақт ўтди. Лекин унинг натижалари жуда қувончли бўлаяпти. Фирма заказларимиз асосида кийим-кечаклар тикиб бераяпти. Биз эса меҳнаткашлар кўплаб сотиб олаётган кийимлар етказиб беришни заказ қилаяпмиз. Бундан харидор ютаяпти. Чунки фирма харидорбоп, сифатли, кўримли кийим-кечакларни тобора кўпроқ тикаяпти.

Икки ўртада бевосита алоқанинг ўрнатилиши илгари мавжуд бўлган қатор камчиликларни бартараф этди. Эндиликда кийимлар тўғридан-тўғри магазинга келтирилмоқда, аввал базага келтирилиб, сўнг савдо точкаларига тарқатиларди. Ҳар йили март, апрель ойларида фирма маҳсулотини сақлаш учун Келесдаги сабзавот омборига олиб бориларди. Бу ерда не-не машаққатлар билан тикилган қимматбаҳо пальтолар бир-бирининг устига уйиб қўйиларди. Шу аҳволда август ойининг ўрталаригача ётарди. Оқибатда сифати ёмонлашарди, ғижимланиб, эзилиб кўримсиз бўлиб қоларди.

Йўл-йўлакай бир фикрни айтмоқчиман. Тажриба шуни кўрсатдики, майда магазинлар билан корхоналар ўртасида бевосита алоқа боғлаш ўзини оқламайди. Йирик магазинлар билан алоқа ўрнатиш мақсадга мувофиқдир.

ҒОВЛАР ОЛИБ ТАШЛАНСИН

ЧИЛОНЗОР савдо маркази шу йилнинг биринчи августида «Қизил тонг» фирмаси ва 1-пойафзал фабрикаси билан бевосита алоқа қилишга ўтди — дейди савдо маркази директори О. Шульман. — Икки ўртада шартнома тузилди. Бу корхоналар билан алоқа боғлангач, биз меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларини, қандай материалларни кўпроқ сотиб олаётганликларини ўрганабошладик. Шу асосда корхоналарга заказлар бермоқдамиз.

Лекин айрим заказларимиз адо этилмаяпти. Биз шу йилнинг тўртинчи кварталида 1-пойафзал фабрикасидан таглиги рант методи билан мустаҳкамланган болалар ботинкалари ишлаб чиқаришни илтимос қилдик. Лекин фабрика бунга кўнмади. Шундай ботинкалар ишлаб чиқариш учун имконият йўқ экан. Бунинг ўрнига таглиги иссиқ вулканизация усули билан мустаҳкамланган ботинкалар ишлаб чиқаришни давом эттираяпти. Бундай пойафзалнинг сифати кўнгилдагидек эмас, унга талаб жуда кам. Натижада кўплаб туриб қолмоқда.

«Узобувьторг» базаси томонидан пойафзалнинг ҳар бир тури учун лимит белгиланганлиги фикримизча нотўғри. Бу фабрикада харидорбоп оёқ кийимлари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга тўсқинлик қилади. Қўшимча заказлар бера олмайсан. Шундай аҳволда шартномаларга ҳам ҳожат қолмайди, унинг роли, аҳамиятига зарар етказилади. Чунки товарларнинг айрим турларини ишлаб чиқариш бўйича шартнома суммаси фақатгина харидорлар талаби ва корхона имкониятлари ҳисобга олинган ҳолда аниқланиши керак. Бу масалада улгуржи базаларнинг аралашуви фақатгина зарар келтириши мумкин. У асоссиздир. Шунинг учун пойафзал турларига лимит белгилаш бартараф этилиши лозим. Шундагина шартнома яхши хўжалик ва иқтисодий эффект беради.

Бундан буён ҳам савдо ташкилотлари билан енгил саноат корхоналари ўртасидаги бевосита алоқани кенгайтириш лозим. Бизнингча «Юлдуз» фирмаси, 2-тикувчилик фабрикаси, кўн-галантерия фабрикаси, 2-пойафзал фабрикаси ва бошқа корхоналар билан ҳам бевосита алоқа тезроқ ўрнатилиши зарур. У фақатгина фойда келтирган бўлур эди.

Республика енгил саноат министрининг ўринбосари К. М. Маҳсудов, 1-пойафзал фабрикаси партия ташкилоти секретарининг ўринбосари М. Маърупов, Давлат конструкторлик-технологик бюроси бошлиғи М. Закс ва бошқа ўртоқларнинг докладларида ҳам семинар қатнашчиларига янги прогрессив усул афзалликлари ёрқин кўрсатилди. Биринчи пойафзал фабрикаси партия комитетининг секретари М. Марупов, «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси партия ташкилоти секретари Аҳмаднова ўртоқлар янги шароитда партия ташкилотларининг фаолияти ҳақида семинар қатнашчиларига муфассал гапириб беришди.

М. МИРҲАМИДОВ.

Ҳозир «Чирчиксельмаш» заводида рационализатор ва ихтирочилар ойлиги ўтаяпти. Шу муносабат билан корхонада ижодкорлар томонидан яратилган янгиликлар панноси ташкил этилди. Унда корхонада қўлланилаётган янгиликлар тафсилоти, илғор рационализаторлар ҳақида мақолалар баён этилган. Суратда: ишчилар паннони кўздан кечиришяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

СУБУТСИЗ ЗАКАЗЧИ

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Корхонамиз йил сайин юксалиб бораяпти. Ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш билан маҳсулот тайёрлаш ҳажми кўпаймоқда. Бу йил ҳам кўпгина ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилди. Ҳозирги пайтда завод ҳар суткада 50—60 тонна нон-булка маҳсулотлари ишлаб чиқариб, истеъмолчиларга етказиб бермоқда.

Лекин шу нарсани афсусланиб айтиш керакки, баъзи ташкилотлар айби билан корхона қувватидан унумли фойдаланилмаётир. Янгийўл район матлубот жамияти йил бошида биз билан шартнома тузган эди. Жамиятга 4000 тонна нон-булка маҳсулоти етказиб бериш топширилган эди бизга. Ишимизни шартномага биноан қайта қурдик. Заказни бажаришга киришдик.

Орадан кўп ўтмай, 1965 йилнинг февраль ойида район матлубот жамияти область матлубот жамияти билан келишиб истеъмолчилардан 30—35 километр нарида жойлашган Чиноз ва Олмазор нонвойхоналари билан шартнома тузди. Шундай қилиб, «Халқобод» ишчи кооперацияси, «Октябрь» сельпоси, «Қовунчи» ишчи кооперацияси ва бошқа савдо ташкилотларини биздан ажратиб олди. Ваҳоланки, улар Янгийўл шаҳрининг ўзида биздан 5—7 километр нарида жойлашган. Уларга бизнинг завод маҳсулот етказиб берса, транспорт харажатлари камроқ бўлиб, вақтдан ҳам ютилар эди.

Узоқдан нон ташиш билан илгариги бир машина ва икки юк ортувчи ўрнига уч-тўртта машина ва 4—5 та юк ортувчи овора. Бир тонна тайёр маҳсулотни 30 километр узоқликдан Янгийўл шаҳрига ташиб келтириш 2 сўм 02 тийинга қимматлашиб кетмоқда. 4000 тонна нон учун эса 4100 сўм пул сарфланиши керак. Бу кимга фойда-ю, кимга зиён?

Бу нонвойхоналарда кўплаб ун хамиртуруш тайёрлаш учун сарфланяпти, бунинг устига. Ҳисоб-китоб қилиб кўрилса 4000 тонна маҳсулот тайёрлаш учун 80 тонна ун беҳуда сарфланар экан. Пулга чақилганда у 12,5 минг сўмни ташкил этди.

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорлари бўйича корхоналарнинг ишлаб чиқариш қувватидан максимал даражада фойдаланиш лозим. Маҳсулот сифатини яхшилаб, кўпроқ давлат маблағини иқтисод қилиб қолиш ҳисобига таннархни арзонлаштириш ҳам асосий вазифа қилиб қўйилган. Шундай экан, район ва область матлубот жамияти раҳбарлари давр талаби билан келишиб иш тутмоқлари лозим. Бизнинг фикримизча, Чиноз ва Олмазор нонвойхоналарини Янгийўл нон заводига бирлаштириш лозим. Чунки бу нонвойхоналар рентабелли эмас. Барча ишлар кустарь усулда бажарилади.

Бу иш қанчалик тезроқ амалга оширилса, шунча яхши бўлади. Ҳозир заводимиз 30 хилга яқин маҳсулот тайёрламоқда. Нонвойхоналар қўшилгач, маҳсулотлар ассортименти тағин ҳам кўпаяди, сифати яхшиланади.

Н. МУРОТОВ,

Янгийўл нон заводи директори вазифасини бажарувчи.

ОЛТИ КОРПУСЛИ ПЛУГ

Корхонамиз машинасозлари қўли билан тайёрланган олти корпусли ярим осма плуг Иттифоқимизнинг кўпгина ўлкаларини айланиб чиқмоқда. Дастлаб Шимолий Кавказ, Поволье ва Олтой машина-синов станцияларида уни синовдан ўтказиб кўрдик. Кўпгина мутахассислар иш бошида бўлишди. Плугни ҳар хил ҳаракатга солиб кўрдик. Бинойидек ишлади. Давлат комиссияси аъзолари томонидан яхши баҳоланди. Поволье машина-синов станцияси мутахассислари плугни ҳатто серияли усулда ишлаб чиқаришга ҳам тавсия этишди.

Лекин биз шошмадик. Маҳсулотимизни оғир тупроқли Ўрта Осиё республикалари шароитида ҳам синаб кўришга қарор қилдик. Чидамлилигини, қисм ва узелларининг ишлов муддатларини кузатмоқчи бўлдик. Ҳозирги кунда Янгийўл районидаги «Москва» колхозида плугни имтиҳондан ўтказмоқдамиз.

Олти корпусли ярим осма плуг дон ва техника экинлари экиладиган ерларни ҳайдашга мўлжаллангандир. У Т—4 маркали тракторга тиркалади. Плугни турли корпусларда ишлатиш мумкин. Орқа томондаги корпусларни ажратиб олиб, улар сонини тўртта ёки бештага тушириш мумкин. Шундан сўнг ДТ—54 А, Т—125, ДТ—75 маркали тракторларга осса бўлади. Плуг тез, отвалсиз ва ерни чуқур ҳайдаш бўйича бир қатор хусусиятларга эга. Бундан ташқари уни бошқариш ҳам ғоятда қулай. Ишлаш технологияси содда, корпусларни кўтариш ва тушириш қийин эмас.

«Москва» колхозида ўтказаётган синовларимиз шуни кўрсатаяптики, олти корпусли осма ва ярим осма плуглар Т—4 трактори билан енгил бошқариш мумкин экан. Экин майдонлари 30—35 сантиметр чуқурликда ҳайдаляпти. Ҳар 20 соатда бу плуглар билан 14—16 гектар ерни шудгорлаш мумкинлиги исботланди. Колхозчилар ва хўжалик раҳбарлари плугнинг бундай унумдорлигидан хурсанд бўлишяпти. Ҳозир колхоз ерлари тўла-тўкис шудгорлаб бўлинай деб қолди. Шудгорлаш бўйича топшириқ бугун-эрта бажариб қўйилади. Колхозчилар эришаётган бу ютуққа бизнинг плуг ҳам катта ҳисса қўшаётганлигидан беҳад фахрланаяпмиз.

Дастлабки босқичлардан ўтдик. Плуг ўзини тўла оқлади. Энди уни серияли равишда ишлаб чиқариб колхоз ва совхозларга жўнатиш мумкин. Корхонамиз коллективи 1966 йилдан бошлаб бу ишга киришади. Иттифоқимиз хўжаликлари, шу жумладан пахтакор колхоз ва совхозлар ҳам корхонамиз маркаси босилган олти корпусли ярим осма плугларни ола бошлайдилар.

Э. ВАРТАНОВ,
«Алтайсельмаш» заводи инженер-конструктори.

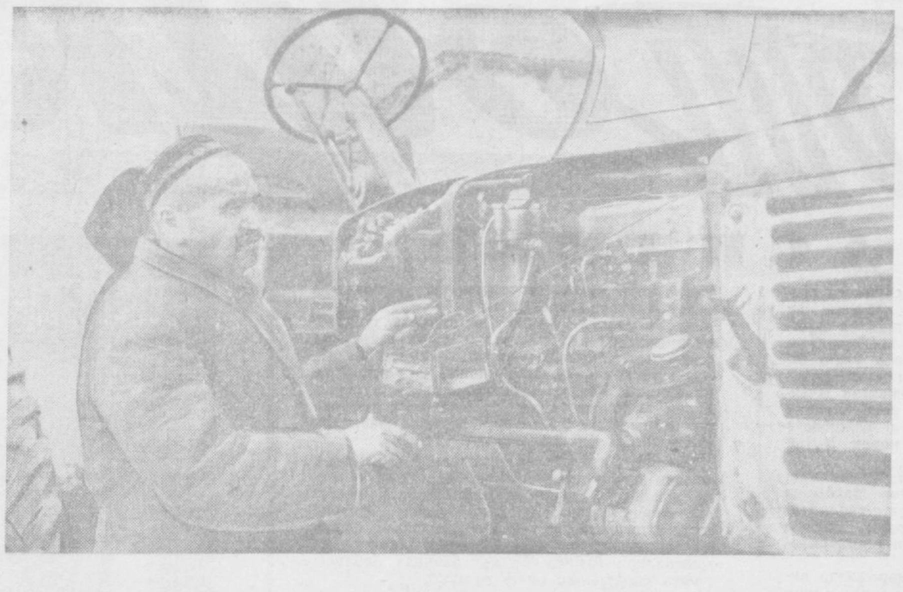

ЎРТОҚ Ашир Йўлдошев «Узсельхозтехника»нинг Оржоникидзе район бўлими устахонасида электр-слесарь бўлиб ишлайди. У ўзига юклатилган ишни доимо сидқидиллик билан адо этиб, коллектив ўртасида катта иззат ва обрў қозонмоқда. Ўртоқ Йўлдошев доимо ишни сифатли бўлишига аҳамият беради, ҳамкасбларига ўзининг тўплаган тажрибалари ҳақида сўзлайди. Шу сабабли ҳам бу ерда қишлоқ хўжалик машиналарини, тракторларни ремонт қилиш анча сифатли бўлмоқда. Суратда: ўртоқ А. Йўлдошев.

С. Махов фотоси.

БАЙРАМ КЕЧАСИДА

Ҳусайин ал-ҚАББОНИЙ.
(Ироқ адиби)

(ҲИКОЯ)

СИҲОМ шинам уйининг балконида ўтирибди. У, боғчада, байрам арафасида, сакраб-сакраб қўзичоқ билан ўйнаб юрган икки яшар ўғли Окифга бахтиёр жилмайиб боқар экан, «байрам» деган ибора унинг хаёлини узоқ-узоқларга етаклади. Ўтган байрам хотиралари ўша кеча бўлган воқеаларни бирма-бир ёдига солабошлади.

БАЙРАМ кечаси эди...

Ўша байрам кечасига ҳам роппа-роса бир йил тўлибди.

Сиҳом боласини ухлатиб кроватига ётқизганидан кейин ойна олдига келиб, унга узоқ тикилар экан, гўзал чеҳра, аёллик хислатларини мужассамлаштирган, ўзига мафтун этувчи қадди-қомат, икки елкасига тушиб турган қўнғир соч ва бахтиёр ҳаётдан дарак бераётган ширин табассумларни ўз аксида кўрди.

Боласи Окифнинг хонасидан чиқиб умр йўлдоши, ёш доктор Вуждий олдига борди. Кечки овқатни еганларидан сўнг радио ёнидаги юмшоқ креслога ўтирдилар. Уларнинг ҳар бири юракларида бахтиёр ҳаёт лаззатларини ҳис этар ва қулоқлари остида оҳанграбо қўшиқлар янграр эди.

Ўша кеча... Байрам кечаси бахтиёр эру-хотин кунни радио ёнида бедор ўтказишга ва севги-муҳаббат, аҳду-паймонини янгилашга қасд қилган эдилар. Шу аснода радио эфиридан «Эй ишқ-муҳаббат мухлислари эй тун...» деган овоз янграр эди.

Улар радио ёнига яқинроқ келдилар, доктор Вуждий севимли хотини Сиҳомни қучоғига олиб, тиззасига ўтказмоқ ва кўксини кўксига босиб, муаттар бўй уфуриб турган лабларидан бўса слмоқ учун интилди.

Сиҳомни оғушига олиб улгурмаган ҳам эдики, телефон жиринглаб, доктор Вуждийдан, ўлим тўшагида додувой солиб ётган болага ёрдам беришини илтимос қилишди.

Вуждий шарафли, муқаддас докторлик бурчи олдида дунёдаги ҳамма нарсани, ҳатто ҳали ўзи олиб улгурмаган илиқ бўсалар ва оромбахш ҳузур-ҳаловатни ҳам унутди.

Бир неча минутдан кейин шошиб машинасига ўлтирар экан хотинига, иложи борича тез қайтажагини айтди. Лекин у ўша кеча... Байрам кечаси ҳам, ҳатто унинг эртасига ҳам қайтмади. Чунки у оғир мусибатда ҳалокатга йўлиққан эди. Тезлик билан шифохонага келтиришиб операция қилишди. Гарчи унинг ҳаёти сақлаб қолинган бўлса ҳам, икки оёғи жонсиз, шол бўлиб қолган эди.

Сиҳом оғир хўрсиниб, ўтган даҳшатли онларни эслар экан, буларнинг ҳаммаси худди тушдек бўлиб туюлар эди унга.

Вуждий ярим жон бўлиб қолганидан буён туғишган акасидан бошқа ҳеч кимга уни кўриш учун ижозат берилмаган эди. Оғир машаққатлар туфайли ҳатто севикли хотини, нуридийда фарзанди Окифни кўришдан ҳам воз кечган эди.

У шифохонадан хотинига бир хат йўллади. Бу хатнинг ҳар бир ҳарфи Сиҳомнинг доимо ёдида, чунки унинг аламли сўзлари Сиҳомнинг қалбига тиғ билан ўйиб ёзилгудек эди. Вуждий ўз мактубида касалхонадан чиққанидан сўнг Сиҳомни ўз никоҳидан озод қилажагини, чунки уни деб ёш умрининг хазон бўлишини, ҳаёт лаззатларидан бебаҳра қолишини ҳеч қачон истамаслигини, шифохонадан тўғри ота-онасиникига, қишлоққа бориб, қолган умрини сабр тоқат билан ўтказажагини айтган эди:

— Аччиқ ҳақиқатни сенга маълум қилмай иложим йўқ. Сиҳом! Гарчи бу аламли бўлса ҳам, лекин ҳақиқат. Ҳаётнинг табиий қонунларига шак келтириб бўлмайди.

Эй Сиҳом! Сен ҳаётда янглишган бўлсанг ҳам, умримнинг охирида менинг ёнимга келишдан иккиланма. Лекин мен бечора видодашув боқишларингга чидай олармикинман?! Секин тунларда юм-юм оқизадиган кўз ёшларингга бардош бераоламикинман?! Ҳижрон ўтлари кўзларингга қараб туриб ғафлатда қолдиражагига тик қараб тураоламикинман!? Йўқ... Йўқ... Эй Сиҳом... Мен собиқ доктор, башарият оламининг ички кечинмаларидан хабардорман. Биз бирга ўтказган ажойиб кунларимиздан энди хотираларгина қолади, холос. Алвидо, севимли ёрим Сиҳом, — деб ёзган эди у.

Сиҳом хатнинг сўнгги жумлаларини такрорлаб, охирги сўзига етганда бошини икки қўли орасига олиб, кўзларидан маржон-маржон ёшлар оқизди.

Вуждий Сиҳомнинг лоақал бир марта кўришга ижозат беришини сўраб қилган илтимосини ҳам қайтарди.

Ўша кеча... Байрам кечасидан буён Сиҳом илиқ бўсалар ва оромбахш оғушларни хаёлидан тез-тез ўтказар эди.

ТЕЛЕФОН жиринглаганда Сиҳом ҳозир ўтиргандек балконда ўтирар эди. У эринибгина ўрнидан турди. Унинг ранги қумдек ўчабошлади. Зўрға ўзини тутиб, телефон турган хонага кирди. Трубкани истар-истамас қулоғига тутар экан, трубкада амакисининг ўғли Моҳирнинг овози келганини билган эди.

Моҳир Сиҳомни жуда ҳам севган ва унга уйланишни орзу қилган, ёшликда бирга ўсган ўртоғи эди. Агар Моҳирнинг онаси рози бўлганда, ҳозир Сиҳом унинг хотини бўлган бўлар эди.

Сиҳом Вуждий билан турмуш қурганидан пушаймон қилмас ва ўша кеча... байрам кечасига қадар у билан ўтказган умрига ачинмас ва аксинча ўзини ғоят бахтли деб ҳисоблар эди.

Моҳир шу аламли хатдан сўнг Искандариядаги иш жойидан тезда Сиҳом олдига етиб келди.

У Вуждийнинг мартабасини, шон-шуҳратини мақтаб сўзлагандан сўнг Моҳир онасининг фикрига қарши тураолмаганлиги, уйлантирмоқчи бўлишганда холасининг қизини олишга рози бўлмаганлигини, ўша пайтдан бери Сиҳомнинг ишқида сабр-тоқат қилиб юргани ва сўнгги қарорини орзиқиб кутаётгани ҳақида гапирабошлади. Вуждийнинг хатидан сўнг шубҳасиз Сиҳом эрининг ёди билан бир умр бева яшамаслигига Моҳирнинг имони комил эди. Шунинг учун ҳам, Моҳир уни кўргани ҳар ҳафтада икки бор келар ва оташин муҳаббати ҳақидаги гапларни унинг қулоқларига қуяр, бахтли келажакнинг ажойиб манзараларини тасвирлаб берар эди.

Сиҳом эса рангги ўчиб ғалати бўлабошлар, ўзининг Моҳирнинг қучоғида кўрмаслиги учун жон-жаҳди билан ўз нафсониятига қарши курашар эди. Лекин унга «ўша кеча» байрам кунидан бери узилиб қолган турмуш лаззатлари, илиқ бўсалар тинчлик бермас эди.

Моҳирнинг сабр косаси тўлди. Сиҳомнинг охирги қарорини билиш учун келаётган байрамдан бир ой илгариги кунни тайин қилиб қўйди.

Тайин этилган куни эрта билан Моҳир телефон орқали Искандариядан кечки соат олтида келиб, Сиҳомнинг сўнгги қарорини билиш ниятида эканлигини айтди.

Сиҳомнинг юрагини раҳм-шафқатсиз ўтлар ёндирар, бир томондан сарҳуш бўсаларнинг давом этишини истар, бир томондан эса ошиқ кўнгил лаззатли дамларни қўмсар ва оилавий турмушнинг ажойиб тароналарини ҳануз унутмаган эди.

Бошқа бир тарафдан эса, мусибат устига ҳижрон аламларини чекаётган бечора касал эри унинг юрагига тинчлик бермас, Сиҳом ўз ичида зора бу мусибатли ҳижрон аламлари шафқатсиз эрининг юрагида инсоний фазилатни уйғотса кошки, дейрди.

Юқоридаги фикрлар, бўрон қўзғотган кучли довулдек унинг хаёлини ўраб олган ва у нима қилишини билмасди.

Сиҳом телефон трубкасини олиб, ундан Моҳирнинг келишини эшитганда соат тўртга занг урган эди. Трубкани қўйиб ўзини кроватга ташлади ва бошини маҳкам буркаб олди. Унинг юраги аллақандай даҳшатни ҳис этиб, тез-тез урабошлади. Ниҳоят у, зўрға ўзини ушлаб бироз дам олиш учун ҳозир балконга чиққан эди.

Уй хизматкорининг уч кундан буён йўқ бўлиб кетиши ҳам унинг юрагига ваҳима солар ва бу сукунат дамлари худди рақсга тушаётган шарпага ўхшар эди. Шу пайт соат бешга занг урди. У ўтирган жойида бошини кўтаришга ҳам журъат қилаолмади. Бир соатдан сўнг эшик қўнғироғининг овозини эшитмайин, деб ўзини ухлашга мажбур этар эди. У «эшикни очмасам Моҳир келган йўлига қайтиб кета беради» деб ўйларди.

У ёшлик надоматлари, ҳаёт машаққатлари остида тушкунликка кетаётганлигини сезар, юрагининг аллақаеридаги бир учи уни қўнғироқ жиринглаганда эшикни очиб, Моҳир қучоғига ўзини отишга ундарди. Лекин... Йўқ... Йўқ... Бу жуда маҳол... У лабини тишлаб ўрнидан турдида уфққа ботиб бораётган қуёшга узоқ тикилиб қолди. Унинг назарида қуёш чиққан вақтда илиқ нурлари билан ҳатто юксак-юксаклардаги булутларни ҳам силаб-сийпалаб, ҳозир эса ўз маконига ботар экан, кўришгунча хайр, деяётгандай эди. Сиҳомнинг хотирига бирдан, бу нарса оддий ҳаётдаги хайрлашиш, видолашиш эмас-ку, деган фикр келди. Бунинг устига инсоннинг вақтинча узоқда бўлиши севгилиси билан учрашиш умидини умрбод узди деган сўз эмас-ку, чунки у ҳали бор, ҳаёт. Модомики ҳаёт экан, нима учун унинг эри юборган ўз хатида, кўришгунча хайр демасдан, алвидо, дейди?

Шу пайт унинг қулоқлари остида янграган оҳанграбо қўшиқ: «Сен чеккан заҳматлар, бедорликлар олдида табобат қонунлари ҳеч гап эмас. Фақат сен умр йўлдошингни ўз меҳр-муҳаббатинг, ғамхўрлигинг билан сиҳат-саломат, омон сақлаб қолаоласан» — деб шивирлаётгандек бўлди.

ЎША ТУН... Байрам кечасидан буён Сиҳом оғир машаққатларга йўлиқиб ўзини қурбон қилишга ҳам тайёр эди. Лекин унга бечора эрининг бир боқиши ва ўз ота-онаси бағрида қувнаб бахтиёр яшаётган гўдакнинг бир табассуми ҳаётнинг ҳар қандай лаззатларидан ҳам ортиқроқ эди.

Роппа-роса кечки соат олтида эшик қўнғироғи Моҳир келганидан дарак берди. Сиҳом изтироб чекабошлади, у ҳаётини бир умр эри билан боғлашга қарор қилгани учун саросимада қолди, қўнғироқ овози эса, унинг қулоқларини битириб, пардасини йиртиб юборгундек кетма-кет жиринглар эди. У тишини тишига қўйиб эшик томон юрди. Уни очдию:

— Моҳир, сенга нима бўлди, эсингни еб қўйдингми? — деди.

— Моҳир бўлса дарбоза олдида қулочини ёзиб турар эди. Бироқ муштипар Сиҳомнинг оқариб кетган чеҳрасини кўргач:

— Сиҳом, бу билан нима демоқчисан? — дея олди.

— Сен соҳиби тадбир адвокатсан, шундай бўлгач, менинг аҳволимни идрок қилишинг керак эди.

— Лекин...

— Лекин сен инсон боласи, қолаберса тоғамнинг ўғли сифатида менга умр йўлдошимдан ажрамаслигимни маслаҳат беришинг керак эди, чунки ҳаёт, энг ажойиб ҳиссиёт, пок ва олийжаноб хислатлардан маҳрум бўлган киши учун муносиб эмаслигини яхши биласан.

— Бу сенинг сўнгги қарорингми?

— Ҳа, бу менинг сўнгги ва умр бўйи саодатли қиладиган қарор.

Моҳир бошини қуйи солганича орқасига буралиб кетди.

Сиҳом эшикни аста ёпди. Унинг оёқлари титраб, ўзини кроватга ташлади. Бошини қўллари орасига олиб юм-юм йиғлаётган вақтда ўғли Окиф ширин уйқусидан уйғонди.

Сиҳом бўлган воқеаларнинг ҳаммасини унутиб унинг олдига борди. Боланинг илиқ табассумлари ҳаётнинг ғам-ғуссаларини ювиб юборгандай бўлди.

ЎША КЕЧА... Байрам кечасига бир ой қолган кун Сиҳом ўрнига ётмасдан илгари телефон қўнғироғи жиринглади. Трубкани олар экан, аллақандай даҳшатли бегона ҳиссиётни сезаётгандек яна ўша қўрқинчли туйғулар унинг хаёлларини чулғаб олаётгандек эди. Телефондан бир оғиз сўз эшитгани ҳам йўқ эдики қўлидан трубка тушиб кетди. Сиҳом хушини йўқотабошлади. Лекин тезда ўзини қўлга олди. Уй кийимларини улоқтириб, енгил усти-бошини кийди ва боласини кўтариб тезлик билан уйидан чиқди. Такси тўхтатгач, шофёрдан тезлик билан эри ётган шифохонага элтиб қўйишни илтимос қилди. Шифохона олдида уни телефонда чақирган эрининг ўртоғи доктор Маҳмуд кутиб олди. Сиҳом қўрқувдан ўзини босишга ҳаракат қилса ҳам, ҳаяжон билан пичирлай бошлади:

— Ростини айтинг... чиндан ҳам у...

— Ўзингизни тутинг, қаттиқ қувонч кучли қайғу сингари асаблар учун хатарлидир. Тинчланинг, мен шодиёна хуш хабарни қандай қилиб сизга етказишни билмайман.

— Қувончли хабар?

— Ҳа... Вуждий тузалиш арафасида

Сиҳомнинг ҳушидан кетиб қолишига оз қолди. Доктор уни стулга ўтқазиб қўйди. Бироз ўзига келганидан сўнг воқеани тушунтирди:

— Биз хирургияда янги операция қилиш усулини кашф этдик. Бу операция жуда ҳам қалтис бўлиб ё ўлим, ё ҳаёт ғолиб чиқар эди. Вуждий бўлса бу хавфли операцияни ўзида тезлик билан синаб кўришларини қатъий талаб қилди. У бу тажрибанинг муваффақиятли чиқишига қаттиқ ишонар эди.

— Бу қилинадиган амалий тажрибани, — деди бироз сукунатдан кейин доктор, — Вуждий, туғишган акасидан бўлак ҳеч кимга билдирмасликларини илтимос қилган эди. Бу билан у кишилар кўнглига безовталик солишни истамаган эди. Бир ҳафта бўлдики, биз тажрибани ўтказдик.

Сиҳом чуқур хўрсинди:

— Вуждий нажот топдими? — деди пичирлаб.

— Ҳа, медицинада янги бир мўъжиза яратилди.

Сиҳом бениҳоя хурсандлигидан ҳаяжонда:

— Ҳозир уни кўрса бўладими? — деди.

— Уни кўриш учун сени чақириб беришимни илтимос қилган эди. Қани юр унинг хонасига.

Сиҳом эрининг хонасига тўлиб-тошган юрак билан севикли ёрининг қадду-қоматини, кенг елкасини, касаллик асоратидан оқарган юзини кўриш истиқболига қулоч ёзиш учун қандай етиб келганини ўзи ҳам билмай қолди.

Мана, ўша кечадан бери ўн бир ой ўтди Байрам кечасидан буён бўлиниб қолган оромбахш ҳузур-ҳаловат ва оромбахш илиқ бўсалар кетма-кет бир-бирига уланиб кетди.

СИҲОМНИНГ зеҳнидаги хотира булутлари аста-секин йўқолабошлади. Ўрнидан туриб байрам арафасида шод ўйнаб юрган ўғли Окифга бахтиёр ва табассум билан боқар экан, узоқдан эри ҳайдаб келаётган машинасининг овози эшитилди.

Унинг юраги ҳовлиқабошлади. Ёрининг узун бўйи, кенг елка ва соғайган чеҳрасини кўриб тўйгани ҳам йўқ, эдики, Вуждий боғчага кириб ўғли Окифни кўтарди ва табассум билан Сиҳомга ўгирилиб:

— Ҳозир қассоб келади, қўзичоқни сўйиб, бу тунни радио ёнида бедор ўтказамиз, — деди.

Бу байрам кечасини эр-хотин бирга катта, юмшоқ креслода радиодан эшиттирилаётган қувноқ қўшиқларни тинглаб ўтказдилар. Радио эфирида эса ҳамон: «Эй ишқ-муҳаббат мухлислари. Эй тун!» деган сўзлар янграр эди...

Арабчадан Абдуқаҳҳор ҒАФФОРОВ таржимаси.

СССР ПАРЛАМЕНТ ГРУППАСИ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

9 декабрда Кремлда СССР Парламент группаси комитетининг навбатдаги мажлиси бўлди. Парламентлараро иттифоқ ижроия комитетининг аъзоси Я. В. Пейвенинг ижроия комитет 137-сессияси ва Парламент ҳужжатлари халқаро марказй раҳбар кенгаши учинчи сессиясининг иш якунлари тўғрисидаги ахбороти тингланди. Бу сессия 1965 йил ноябрь ойида Женевада бўлиб ўтган эди.

СССР Парламент группаси комитетининг мажлисида бош нацист ҳарбий жиноятчилар устидан ўтказилган Нюрнберг процессининг йигирма йиллиги муносабати билан мурожаат қабул қилинди.

Дунёни иккинчи жаҳон урушининг ҳалокат гирдобига ташлаган ва мудҳиш ёвузликлар қилган кишиларни қаттиқ жазолашга аҳд қилган халқларнинг ишончига сазовор бўлган Халқаро ҳарбий трибунал, дейилади мурожаатда, бундан йигирма йил муқаддам Нюрнбергда ўзининг тарихий вазифасини бажаришга киришган эди.

Нюрнберг судининг ҳукми агрессияни тайёрлаш ва бошлаб юбориш йўлига ўтадиганларнинг ҳаммасига жиддий огоҳлантиришдир.

Бундан 20 йил муқаддам антигитлерчилар коалициясидаги давлатлар халқларнинг хоҳиш-иродасини бажариб, Германияни демилитарлаштириш, нацизмни тугатиш ва демократик асосда қайта қуриш тўғрисида қарор қабул қилган эдилар. Германия Федератив Республикасидаги ҳукмрон доиралар бу битимларни бажариш уёқда турсин, балки АҚШнинг ва Ғарбдаги бошқа давлатларнинг қўллаб-қувватлаши билан бу битимларни сурбетларча поймол этмоқдалар. Германия Федератив Республикасидаги уришқоқ доиралар иккинчи жаҳон урушининг сабоқларини менсимай, Германиянинг ана шу қисмини хатарли уруш ўчоғига айлантирганликларини ва ядро қуролини олишга интилиб, бу қуролдан ўзларининг реваншчилик мақсадлари йўлида фойдаланмоқчи эканликларини ҳозирги кунда кўрмай туриш мумкин эмас.

Мурожаатда таъкидлаб ўтиладики, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар бундесверни ядро қуроли билан қуроллантиришга йўл қўймаслик, Ғарбий Германияда бош кўтарган милитарист ва реваншчиларнинг йўлини тўсиш учун қўлларидан келган ҳамма чораларни кўрмоқдалар. Совет мамлакати Европа хавфсизлигининг самарали системасини вужудга келтириш учун зўр бериб ҳаракат қилмоқда.

СССР Парламент группаси комитети ўз мурожаатида ядро қуролини тарқатмаслик учун, бу қуролнинг Ғарбий Германия бундесверига берилишига қарши курашни кучайтиришга чақиради. Комитет тинчликсевар кучларни Ғарбий Германия реваншчиларига хомийлик қилиш сиёсатига барҳам бериш учун кураш олиб боришга, Германия Федератив Республикасини атом қуроли билан қуроллантиришга йўл қўймасликка, умумий тинчлик ва халқлар хавфсизлиги ишини янада кўпроқ мустаҳкамлашга даъват этади. (ТАСС).

ЧОРВАЧИЛИКНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР

«Сельская жизнь» газетасининг 27 октябрь сонида «Ярим йўлда» сарлавҳали мақола босилган эди. Бу мақолада Тошкент областидаги бир қатор чорвачилик фермаларида механизация воситаларидан қониқарсиз фойдаланилаётганлиги танқид қилинган эди.

Область партия комитети бюроси бу мақолани атрофлича муҳокама қилиб, шуни таъкидладики, кейинги йилларда область хўжаликларида чорвачилик фермаларидаги сермеҳнат иш жараёнларини механизациялаштириш юзасидан бирмунча ишлар амалга оширилди. Фақат кейинги икки йил ичидагина областда сигирларни машина билан соғиш даражаси 12,1 процентга, ем-хашак тақсимлашни механизациялаштириш даражаси 19,1 процентга ва молхоналарни тозалашни механизациялаштириш даражаси 17,1 процентга ўсди. Фермаларни сув билан таъминлаш ва сигирларни суғоришни автоматлаштириш бирмунча яхшиланди.

Шулар билан бир қаторда, «Ярим йўлда» мақоласида жуда тўғри танқид қилинганидек, айрим хўжаликлар чорвачиликдаги сермеҳнат ишларни механизациялаштириш имкониятига эга бўлганлари ҳолда бунга эътибор бермаганлар. Бир қатор хўжаликларда, айниқса, Оржоникидзе ва Калинин районларида фермаларга ўрнатилган механизация воситаларидан фойдаланилмаяпти.

Айрим район партия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари чорвачилик фермаларини механизациялаштиришга нотўғри муносабатда бўлган баъзи хўжалик раҳбарларига мойиллик қилганлар.

Область қишлоқ хўжалиги бошқармаси сермеҳнат жараёнларини механизациялаштиришнинг қадрига етмаётган, фермаларга ўрнатилган механизмлардан ёмон фойдаланаётган район қишлоқ хўжалиги бошқармалари ва хўжалик раҳбарларига нисбатан етарли даражада талабчан бўлмаётир.

«Узсельхозтехника» область бирлашмаси ва район бирлашмалари ўз ишларини чорвачилик иншоотлари қуриб беришдангина иборат деб билиб, доимий техникавий назорат ўрнатмаётирлар. Механизмлардан фойдаланишда хўжаликларга ёрдам бермай, хўжалик учун зарур бўлган машиналарни танлашда колхоз ва совхозларга ёмон кўмаклашмоқдалар.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИДА

Область партия комитетининг бюроси мақолада кўрсатилган Тошкент областига тегишли фактларни тўғри деб топди.

Бюро район партия комитетлари, район қишлоқ хўжалиги бошқармалари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари зиммасига чорвачиликдаги сермеҳнат жараёнларни механизациялаштиришга бўлган муносабатни ўзгартириш, техниканинг бетиним ва юқори унумли ишлашини таъминлаш, ўқиб келган сут соғувчи ва механикларни ферма ишларига жалб этиш вазифаларини юклади.

Область қишлоқ хўжалиги бошқармаси, «Узсельхозтехника» область бирлашмаси, пахтакор совхозлар трести, район партия комитетлари, район қишлоқ хўжалиги бошқармаларига қуйидаги вазифалар топширилди:

Икки ойлик муддат ичида ҳар бир хўжаликда чорвачилик фермаларини механизациялаштириш қандай аҳволда эканлигини синчиклаб ўрганиб чиқиш, сут соғиш установкалари, машина ва механизмларни рўйхатга олиш, чорвачиликка комплекс механизацияни жорий қилиш юзасидан 1966—1967 йиллар учун тадбирлар ишлаб чиқиш ҳамда бу тадбирларни область партия комитети ва область ижроия комитетининг муҳокамасига тақдим этиш;

Бир ойлик муддат ичида колхозчилар ва совхоз ишчиларига илғор иш усулларини ўргатиш, янги техникани эгаллаш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва таклифлар киритиш, шунингдек ҳар бир хўжаликда чорвачилик фермалари учун механик-ҳайдовчилар тайёрлаш тадбирларини кўриш.

Район партия комитетлари ва колхоз-совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари чорвачилик фермаларини комплекс механизациялаштириш заруратини кенг тушунтиришлари, чорвачилик маҳсулотлари ва ем-хашакларининг таннархини арзонлаштиришга эришишлари керак.

Область қишлоқ хўжалиги бошқармаси, пахтакор совхозлар трести, «Узсельхозтехника» область бирлашмасига чорвачилик илмий-текшириш институтининг ходимлари билан биргаликда қуйидаги вазифаларни бажариш топширилди:

Хўжаликнинг шарт-шароитларини, чорва молларининг турини ҳисобга олган ҳолда ҳар бир ферма учун қандай машиналар кераклигини ҳисоблаб чиқиш. Бу масала бўйича ўз таклифларини 25 декабрга қадар область партия комитети ва область ижроия комитетига билдириш.

Сут соғиш установкаларини мукаммаллаштириш ва модернизация қилиш бўйича тадбирлар ишлаб чиқиш ва таклифлар тайёрлаш, шунингдек комплекс механизацияни жорий қилиш ҳисобга олингани ҳолда чорвачилик биноларини лойиҳалаштириш бўйича тавсияномалар тайёрлаш.

«Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» ҳамда район газеталари редакцияларига чорвачиликда янги техникани қўллаш, сут соғиш агрегатлари ва бошқа механизмлардан уддабуронлик билан фойдаланишдаги илғор тажрибаларни газета саҳифаларида тез-тез ёритиб туриш таклиф этилди.

Она-Ватан бўйлаб

ЗАВОД ИШГА ТУШИРИЛДИ

УЛЬЯНОВСК, (ТАСС). Волга бўйида қурилиш индустриясининг яна бир гиганти — Новоульяновск цемент заводи ишга туширилди. Давлат комиссияси корхонанинг тўртинчи ва сўнгги технология линиясини юқори баҳо билан қабул қилди.

Янги линия ишга туширилиши билан заводнинг қуввати ошиб йилига 1 миллион 800 минг тоннагача цемент бера оладиган бўлди. СССР Олий Советининг сессияси очилган кунгача янги технологик линия дастлабки бир неча юз тонна портлан цемент ишлаб чиқарди.

ШАҲАР ОБОДОНЛАШМОҚДА

МУРМАНСК, (ТАСС). Етти йиллик давомида балиқчилар ва денгизчиларнинг қутб орқасидаги шаҳрида уй-жой фонди салкам икки баравар кўпайди. Аҳоли умумий ҳажми 650 минг квадрат метрдан зиёд бўлган янги шинам квартиралар олди.

Уруш вақтида ҳар юз уйнинг етмиштаси душман бомбасидан тўла ва қисман вайрон қилинган шаҳар эндиликда ўз қиёфасини бутунлай ўзгартирмоқда. Бундан эллик йил муқаддам барпо этилган Мурманск шаҳри эндиликда Кола ярим оролидаги йирик денгиз порти, маъмурий ва маданий марказга айланди.

ЯНГИ ФАКУЛЬТЕТ

ХАРЬКОВ, (ТАСС). Харьковдаги инженерлик-экономика институтининг саноат ишлаб чиқариши ташкилотчиларини тайёрловчи янги факультетида машғулотлар бошланди. Саноат корхоналари раҳбар ходимларидан катта группаси етти ой давомида ўзларининг иқтисодий билимларини оширадилар.

РАСМЛАР ВИСТАВКАСИ

ВЛАДИВОСТОК, (ТАСС). Рассомлар уйида «Совет узоқ шарқи» деган темадаги виставка очилди. Виставкада 150 дан ортиқ расм, ҳайкалтарошлик ва графика асарлари намойиш қилинмоқда.

Тошкент

БИЛАСИЗМИ?

◆ Тошкент овоз ёзиб олиш студияси сизларга ажойиб совға тайёрлади. Яқинда бу ерда бир қатор янги куй ва қўшиқлар пластинкаларга туширилди. Лайло Шарипова, Муҳаббат Шамаева, Юнус Тўраев ижро этган куй ва қўшиқларни истаган пайтингизда эшитишингиз мумкин. Сизга Наманган музикали драма театри солисти, республикада хизмат кўрсатган артист Онахон Тожибоева ижро этган қўшиқлар ҳам ёқса керак. У ўзи дутор чалиб, ўзи ашула айтади.

Яқинда студия экспедицияси Туркманистондан қайтиб келди. Экспедиция давомида кўпгина халқ куй ва қўшиқлари тўпланди. Улар яқин кунлар ичида «Мелодия» фирмаси томонидан грампластинка қилиб чиқарилади.

◆ Ўрта Осиё темирйўл бошқармасида янги автоматик телефон станцияси ишга туширилди. Бу ҳозир кишилар хизматида. Унинг 400 та номери бор. Шу билан темирйўл телефонлари номери 2000 тага етди. Жойлар билан алоқа боғлаш енгиллашди.

Тошкент сигнал дистанцияси навбатчилари янги станцияни ғоятда қисқа муддатда монтаж қилиб бердилар. Шаборшин, Аяснев, Усова каби ўртоқлар ускуналарни ўрнатишда катта ғайрат кўрсатишди.

◆ Республика илмий техника кутубхонасида янги ўқув зали очилди. Ўқувчилар учун барча қулайликлар муҳайё. Энциклопедия, луғат ва справочниклар доимо қўл остингизда бўлади. Консультантлар керакли адабиётларни танлашда сиздан ёрдамларини аямайди. Ҳаммаёқда сокинлик, қулай мебеллар зални безаб турибди.

Ҳозирги кунда кутубхонанинг 600 минг томдан ортиқ китоб фонди бор. Улар орасида жаҳоннинг турли мамлакатларида босилган адабиётларни ҳам топа оласиз. Махсус техник китоблар кутубхона фондининг асосини ташкил этган. Фан ва техниканинг барча масалалари бўйича бу кутубхонада библиографик справкалар олиш мумкин.

Шота Руставели кўчасининг ҳусн-шамоли кун сайин очилиб боряпти. Яқинда бу ерда яна бир кўп қаватли бино фойдаланишга топширилди. Бинонинг биринчи қаватида ўйинчоқлар магазини жойлашган, устки қаватларига эса бахтли оилалар кўчиб кирди.

А. Палехов фотоси.

КЎЧАЛАР

Ҳурматли редакция! Мен Тошкентда кўпдан буён яшайман. Кўчалари, майдонлари азалдан таниш. Шаҳримизнинг кун сайин ўсиб, ҳар жиҳатдан юксалиб бораётганлигини кўриб, кўплар қатори қувонаман. Аммо бир нарсага ҳеч тушунолмайман. Кўчалар, майдонлар номи тез-тез ўзгариб туради.

Комсомол майдони дейишса, ўйлаб қоламан. Сўнгра ҳа, бу Хадра-ку деб эслаб оламан. Бунақа мисоллар жуда кўп. Гап бу ерда ҳамма кўчалар номини аслидагича қолдириш кераклиги ҳақида бораётгани йўқ. Кўчалар номини қай ҳолларда ўзгартиш мумкин, умуман кўчаларимизга қандай номлар муносиб? Газетангизда ана шу ҳақда мақола ўқишни истардим.

Н. РАСУЛОВ,
газетхон.

Тошкент йилдан-йилга кенгайиб, катталашиб бормоқда. Шаҳарда қадимий тарих гувоҳи бўлмиш йирик-йирик кўҳна иморатлар, иншоотлар билан бирга, янги-янги кўчалар, майдонлар, уй-жой массивлари пайдо бўлмоқда.

Ҳозирги кунда Тошкентда 6000 тача кўча бор (тупиклар, переулоклар ва проездлар бу ҳисобга кирмайди). Кўчалар, йўллар, проспектларни шаҳарнинг қон томирлари деса бўлади. Ана шулар шаҳарнинг барча қисмларини бир-бири билан боғлайди, уни бир бутун қилиб туради. Шундай экан, шаҳардаги кўчалар ва бошқа турли-туман оммавий жойларга атрофлича ўйлаб, тўғри ном бериш, мавжуд номларни эса тартиблаштириш, уларни стабиллаштириш муҳим вазифадир.

Ҳозир бир суткада Тошкентга 80—100 минг киши келиб кетмоқда. Булар, албатта, шаҳарда тунашади, овқатланишади, маданий дам олишади, шаҳар оммавий транспортидан фойдаланишади, Тошкент кўчаларида сайр қилишади. Лекин улар орасида, ҳатто шаҳарликларнинг ўзлари ҳам, кўчалар номларининг бетартиблигидан, ўша ерга мос келмаслиги, ёдда сақлаш қийин ва ноқулайлиги, нотўғри ёзилганлиги, бир ном бир неча жойда мавжудлигидан беҳуда вақт кеткизиб, овора бўлаётганлар ҳам йўқ эмас. Жой номлари тасодифий бир нарса бўлмай, улар—маълум маънода шаҳар ҳаётининг, ўтмиш тарихининг кўзгуси. Жой номлари бизга жуда ажойиб ва ғаройиб воқеалардан «сўзлаб» беради.

Шунга кўра янги объектга ном маълум принцип асосида жуда эҳтиёткорлик билан қўйилиши керакки, токи исми жисмига мос ва монанд келсин. Очиғини айтадиган бўлсак, баъзан кўчаларимиз номи асоссиз ўзгартирилса, баъзан номуносиб номлар қўйилади.

Хўш, Береговая, Временная, Высокая, Виборгская, Горная, Дубовая, Сосновая, Огородная, Линейная, Морская, Мостовая, Широкая, Оранжерейная, Прямая, Школьная, Прядильная, Месткомовская, Ленточная сингари неча юзлаб кўчалар, Тамбур, Фасонний, Сезгилик, Каретний, Малинивий, Ёлпиз, Ялтироқ, Зелений, Кўсак, Япроқ, Аллея, Пальма каби тупиклар, Свежжинский проезди, Прохладний, Абрикосовий переулоклари на пойтахтнинг ўтмишидан, на ҳозирги ҳаётимизнинг бирор томонидан бизга маъно англатади ва на мазмун билдиради.

Кўча номларидаги параллелизм кишиларни чалғитади, холос. Масалан, ўзбекча Қурилиш (Дўмбрабодда), яна бошқа жойда русча Строительная (эски номи Гавҳар) шунингдек Бешёғоч, Малобешёғоч, Миробод Маломиробод. Московская, Новомосковкая, Полтарацская, Новополторацская, сингари, Самарқанд дарвоза кўчаси бўлатуриб яна Самарқандская каби номли кўчалар мавжудлиги халқнинг ҳақли эътирозига сабаб бўлаяпти.

Тошкент тарихи учун жуда қимматли ва мўътабар бўлган Хадра, Жангоҳ, Чорси, Эски жува каби номлар бесабаб ўзгартириб юборилди. Бундай тарихий номларни ўзгартиш, йўқотиш эмас, аксинча уларни мустаҳкамлаш, улуғлаш, иложи бўлса, ана шу номлар билан аталувчи жойларда тарихни билдирувчи ёзувли стендлар, виставкалар ташкил этиш керак.

Қадимдан сақланган ўзига хос кичик жойлар номларини беҳуда ўзгартириб юбориш фикримизча мутлоқ ноўрин. Шаҳарлар кўчаларини ёппасига кишилар номи билан аталиши ҳам бизнингча бемақсад бир нарсадир, бу ҳол бир хилликни келтириб чиқаради.

Тошкентда Проектная, Архитектурная, Урицкий, Белинский деб аталадиган беш-олтитадан кўчалар бор. Олтита генерал Петров кўчаси ва тупиги, шунингдек учта Брюссель, бешта Жуковский, иккита Қорасув, 7 та Магнитогорский, 4 та Хорошинская, 11 та гвардия полковниги Хўжаев, 6 та Бехтерев, 6 та Сарикўл, 2 та Виборг, 2 та Охунбобоев, 3 та Мевазор кўчалари мавжуд.

Халқ оммасини овора қилаётган параллел номларнинг ҳаммасини қулай қилиб, эҳтиётлик билан ўзгартириш керак. Негаки, параллел ёки ноўрин қўйилган ном минглаб хатолар туғдиради ва кўпчиликни (жой номларини топиш, ҳужжатларни ўзгартириш каби ишларда) асоссиз овора қилади.

Чалкашлик борасида мана бир мисол. Хадра майдонини Комсомол номи билан алмаштиришнинг зарурияти бормиди? Яхшиси Комсомол номини Беруний майдонига қўйилса бўларди. Чунки у ерда шу номда боғ ва кўл бор. Беруний номини эса бошқа жойга қўйиш мумкин эди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Ўртоқ Ҳ. Хасановнинг «Ўрта Осиё жой номлари тарихидан» китобидаги жой номларини тартибга солиш учун махсус комиссия тузиш ҳақидаги таклифини қўллаб-қувватлаш зарур.

Ҳурматли шаҳарликлар, келинг, бу муҳим ташаббусни кўтариб, шаҳар советига яқиндан амалий ёрдам кўрсатайлик. Шаҳар бош перспектив планига кўра қадимдан аҳоли яшаб келаётган жойларда келгусида кўп қаватли шинам бинолар қад кўтаради.

Атом, космонавтика, электрон ҳисоблаш машинаси ихтиро қилинган даврда кўча ва жой номлари билан шуғулланиб ўтиришнинг ҳожати йўқ, деб бу муҳим ишга лоқайд қарайдиганлар ҳам бўлса керак. Лекин биз келажак авлод янгидан қурилган Тошкент кўчаларида саёҳат қилиб юрган минглаб кишиларга экскурсовод мана шу ерда қадим замонларда ўқ ёйи тайёрланган (Ўқчи кўча), косибчилик ва ҳунармандчилик билан шуғулланган (Эгарчи, Жар тегирмон, Тақачи, Чархчи, Кўмирхона, Кўнчилик, Сариқ хумдон, Қошиқчилик, Мискарлик, Махсидўз, Дегриз каби) ўз даврининг ишлаб чиқариш марказлари бўлганлигини сўзлаб беришини истар эдик.

Э. ТОШБЕКОВ,
иқтисод фанлари кандидати.

ТАРИХДАН БИР ШИНГИЛ

● Тошкентда биринчи бўлиб 1901 йили от тортадиган трамвай (кўнка) вокзал билан эски шаҳарга қатнай бошлаган. Икки йилдан кейин вагонлар сони 30 га, отлар 170 га, унда ишловчилар 170 кишига етди. Бельгия инженерлари тузган шартномага кўра трамвай 1942 йилга келибгина шаҳар маъмурлари ихтиёрига ўтиши лозим эди.

● Шаҳар кўчаларида биринчи тўрт кишилик автомобиль 1907 йил баҳорида пайдо бўлган. 1909 йилдан бошлаб шаҳардан Тўйтепа, Пискентга автобус қатнаган. 1910 йилдан 8 ўринли автобус қатнай бошлаган.

● 1892 йили «Одам симда гаплашармиш» деган овоза тарқалди. Бу Тошкентда биринчи телефон ишга тушганидан далолат берарди. 1904 йилдан бошлаб шаҳар телефон тармоқлари ишлади, 1910 йили эса 631 абонентга 20 телефонистка хизмат қилган.

● Тошкент циркига 1900 йилда Ценцадзе деган киши асос солган.

● Шаҳар ҳаётида биринчи бўлиб 1874 йили март ойида дорихона очилди. Ҳозирги Пушкин кўчасидаги дорихонани 1902 йили Каплан, Ҳадрадаги дорихонани 1908 йили Марголина очган.

● Тошкентда биринчи китоб 1871 йилда чиққан. Бу «Календарь» эди. Уни тилмоч Иброҳимов ўзбек тилида тузган.

● Ҳозирги Навоий номли халқ кутубхонаси 1872 йилда очилган. Бу шаҳардаги биринчи кутубхона ҳисобланади.

● Биринчи китоб магазини 1892 йил А. Л. Кирснер томонидан очилган.

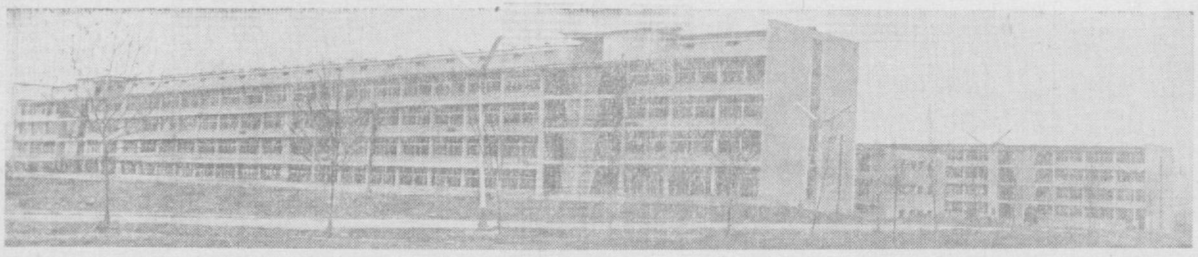

Студентлар шаҳарчасининг келажаги яна ҳам порлоқ. Ҳозир эса бу ерда қурилишлар жадал суратда давом эттирилмоқда, кўчатлар ўтқазилмоқда. Суратда: сиз кўриб турган бу биноларда сўнгги пардозлаш ишлари олиб борилмоқда.

А. Абалян фотоси.

ҲОЗИР ВА КЕЛАЖАКДА

Куни кеча Тошкентдаги 61-мактаб биносига 200 дан ортиқ киши тўпланди. Йиғилганлар «Кечаги, бугунги ва эртанги Тошкент» деган темада ўтказилган қизиқарли савол-жавоб кечасидан жуда мамнун бўлишди.

Меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Совети ижроия комитетининг секретари ўртоқ А. Муҳамедов республикамиз пойтахтининг тарихидан, шаҳарни янада обод ва кўркам қилиш учун кўрилаётган тадбирлар, пойтахтимизнинг истиқболи ҳақида батафсил гапириб берди.

Шундай қизиқарли суҳбатлар 12-мактабда, парфюмерия фабрикасида ҳам ўтказилди.

С. СУЛТОНОВ.

УЧ ПРОГРАММАДА ЭШИТТИРИШ

Чилонзорда радио трансляция тармоғи таянч-кучайтирувчи станциясини қуриш тугалланди. Бу станция уч программада эшиттириш олиб бориш имкониятини берадиган аппаратлар билан таъминланган.

Декабрь ойининг охиригача станцияга дастлабки 2 мингта репродуктор улаш кўзда тутилади. Келгуси йили эса Чилонзордаги барча радиообонентлар шу станциянинг хизматидан фойдаланишлари мумкин.

Ўзбекистон пойтахтининг Високовольтная кўчаси районидаги аҳоли яшайдиган бошқа бир йирик массиви ҳам 1966 йилда радиотрансляция тармоғининг янги таянч-кучайтирувчи станциясига эга бўлади.

Ҳозирги вақтда Тошкентда 65 мингдан кўпроқ обонент радио точка ишлаб турибди. Бу радиоточкалардан 10 мингдан кўпроғи уч программани қабул қилмоқда. (ЎзТАГ).

МАФТУНИНГМАН, ТОШКЕНТ

ЧЕТ ЭЛЛИКЛАР ТОШКЕНТ ҲАҚИДА

□ □ □

Совет Шарқи, шу жумладан Ўзбекистон халқлари босиб ўтган тараққиёт йўли катта эътиборга моликдир. Бу қисқа вақт ичида иқтисодий ва маданий қолоқликни тугатишнинг яхши намунасидир, тараққиётнинг капиталистик босқичини қолдириб, феодализмдан социализмга ўтиш намунасидир. Бу Совет Иттифоқи хўжалигининг ягона доирасида ихтисослаштириш ва кооперация асосида республиканинг ички резервларидан энг мақбул равишда фойдаланиш намунасидир.

Буларнинг ҳаммаси иқтисодий тараққиётнинг мустақил йўлига тушиб олган ёки шу йўлга ўтиш арафасида турган Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги кам тараққий этган мамлакатлар учун жуда катта аҳамиятга эгадир. Чунки бу мамлакатлар экономикани жадал ривожлантириш ва қисқа вақт ичида социал ўзгаришлар ясашнинг яхши намуналарини зўр бериб қидирмоқдалар.

СССРдаги турли районларнинг тараққиёт даражасини баравarлаштириш жараёни ҳам жаҳон социалистик системасини ривожлантириш учун катта аҳамиятга эгадир.

Польша Халқ Республикасида ана шу муҳим масалаларни ўрганиш юзасидан илмий тадқиқотлар олиб борилмоқда. Ўрта Осиё республикаларида тараққиётнинг нокапиталистик йўли қонуниятларини тадқиқ қилувчилардан бири сифатида тарихий муваффақиятларни ўз кўзим билан кўриш ниятида қуёшли Ўзбекистонга келдим.

Илмий ишим муносабати билан менга буржуа иқтисодчилари, тарихчилари ва журналистларининг Совет Осиёси тарихи ва экономикасига бағишланган айрим ишлари билан танишишга тўғри келди. Буларнинг ҳаммаси зарарли асарлар, уларда ёлғон-яшиқлар тўлиб ётибди. Ўзбекистонга келгач, ўша асарларда сохталаштиришлар жуда кўплигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим. Бу ерда мени ҳаёт динамикаси, тараққиёт динамикаси, турмуш ва маданият даражаси ҳайратда қолдирди. Ғарб ва Шарқнинг кўпгина мамлакатларида бўлишимга қарамай, Ўзбекистондаги, бу улгайиш фактлари менда катта таассурот қолдирди. Лекин афсуски, Польшада республикангиз ва Тошкент ҳақида унчалар кенг маълумотга эга эмаслар. Мен Польша матбуоти саҳифалари орқали шу камчиликни тўлдиришга ҳаракат қиламан.

Илмий ишдан ташқари мен учун индустриал Тошкент билан танишиш жуда мароқли бўлди. Мен улкан, яхши ускуналар билан жиҳозланган завод ва комбинатларингизни кўрдим. Яхши иш шароити, кишилар тўғрисида кўрсатилаётган ғамхўрлик менда катта қизиқиш уйғотди.

Тошкент қурилиши кишида ўчмас таассурот қолдиради. Бу ерда қад кўтарган Марказий универсал магазин, Санъат саройи, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биноси ва бошқа бинолар дунёнинг ҳар бир шаҳрини ҳам безаши, ҳуснига ҳусн қўшиши мумкин. Шу ўринда айтиш керакки, сизлардаги архитектура ҳам ўзига хос, оригиналлиги билан ажралиб туради.

Тошкентга мен жуда қулай вақтда келдим, шаҳрингизни байрам либосида кўришга муяссар бўлдим. Октябрь байрами куни бахтингиз, дўстлигингиз намойишини, партия билан халқ бирлигининг буюк қудратини кўрдим. Бу ғалабалар ва муваффақиятлар намойиши эди. Мен буларнинг ҳаммасини чуқур ҳис қилдим ва тошкентликлар билан бирга шоду-хуррам бўлдим.

Мен маданий ҳаётингиз билан ҳам танишдим. Театрларда бўлиш менга ўзбек театри саҳнаси ва халқингиз ҳаёти билан танишиш имконини берди. Кўпгина артистларингиз маҳорат чўққиларига кўтарилишган, улар жаҳоннинг йирик маданият марказлари билан рақобат қилишади. Навоий номидаги театр халқ традицияларини ривожлантирмоқда.

Тошкент шаҳридан ташқари мен область билан ҳам танишдим. Дастлабки таассуротларим — булар яхши йўллар, колхозчиларнинг кўплаб янги уйлари ва қад кўтараётган янги қурилишлари бўлди. Кенг ва равон йўлларда бирзум тинмайдиган транспорт ҳаракати иқтисодий ҳаётнинг катта динамикасидан дарак беради.

Сизларга коммунизм қурилишида янада катта муваффақиятлар тилайман.

Анджей КУПИХ,
Польшанинг иқтисодчи олими.

МАҲАЛЛА ЖАМОЛИ

Киев кўчасидаги сайхон ернинг умри битди. Маҳалла ёш-кексалари катта қурилишга қўл уришди. Носирхон Асомов, Комилжон Одилов, Сиддиқхўжа ота Содиқов, Саидазим Абдураҳмонов, Мамадали Азимов каби маҳалла активлари аввал ўзаро бамаслаҳат бўлажак бинолар планини тузиб чиқишди.

Ғишт терувчи ҳам, сувоқчи ва дурадгор ҳам маҳалланинг ўзидан чиқди. Ёз бўйи қилинган меҳнат мана бугун ўзини кўрсатиб турибди. Озиқ-овқат магазини қурилиши биринчи бўлиб тугатилди, навбат 300 кишилик клуб қурилишига.

Отахонлар ҳиммати билан амалга оширилаётган бу тадбирлар Киров районидаги Янгиариқ маҳалла ҳусн-жамолини гулдек очаяпти.

А. НАБИХУЖАЕВ.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

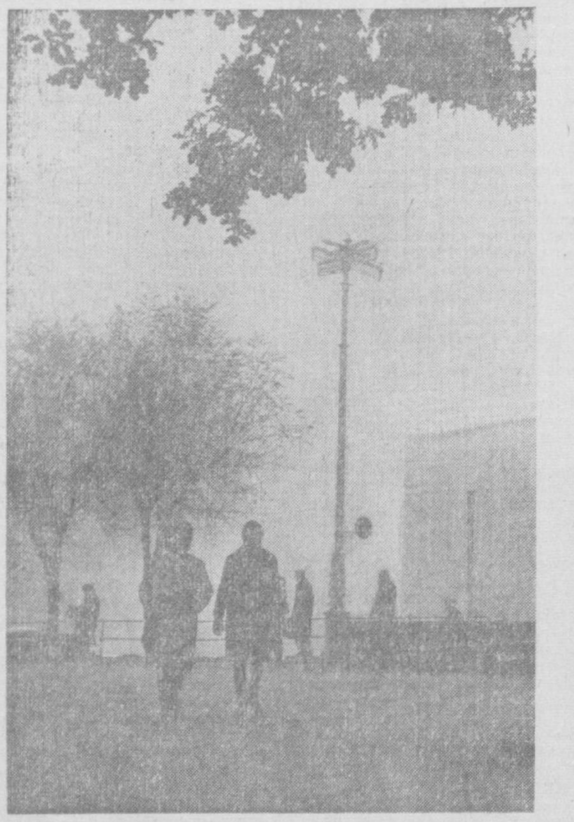

Декабрь оқшоми.

А. Палехов фотоэтюди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

12 ДЕКАБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 12.00 — **Инглиз тили** (мактабгача ёшдаги болалар учун), 12.20 — **Зумрат ва Қиммат** («Эртак кетидан эртак» циклидан).

Рус тилида: 13.00 — **Бахтли бўл, Кенец** (бадиий фильм), 14.20 — **Юқори синф ўқувчилари клуби**, 17.00 — **Ҳамма нарсани билгим келади**, **Қуёнча ҳақида** (болалар учун), 17.25 — **Телевизион янгиликлар**, 17.40 — **Илон овловчилар** (илмий-оммабоп фильм), 17.50 — **Реклама ва эълонлар.**

Ўзбек тилида: 17.55 — **Телевизион янгиликлар**, 18.10 — **Оталар сўзи — ақлнинг кўзи** («Ёшлик» студияси).

Рус тилида: 19.00 — **Юрак ва қўллар** (ҳужжатли фильм), 19.20 — **Концерт** (Ленинград эстрада артистлари ижросида), 20.10 — **Новости дня** киножурнали ва **Тракторчилар** номли бадиий фильм.

21.50 — **Эшиттиришлар программа.**

Ўзбек тилида: 21.55 — **Ялла ва рақслар.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/XII кундуз **Семурғ**, кечқурун **Травиата**, 13/XII да **Подшо қайлиғи.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/XII да кундуз **Биринчи муҳаббат**, кечқурун **Мирзо Улуғбек.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/XII да **Қари қиз**, 13/XII да **Тошболта ошиқ.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Юность» цирк коллективи, кизикчилар группаси ва совет цирки усталарининг гастроли.**

КИНО

Бир занжирга боғланганлар — «ЎЗБЕКИСТОН», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун). НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, кундуз 5.20 ва кеч 9.50 минутда).

Қочишга уринганда — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 12 ва 2 да). «МОСКВА» (кеч 9.40 минутда).

Садоқат — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Балли, ҳамшира! — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Бу телба дунё — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 6.15 ва 9.15 минутда).

«Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги
Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бош бошқармаси

РЕСПУБЛИКА КОНКУРСЛАРИ ЎТКАЗАДИ:

15 декабрь эрталаб соат 10 да, фотостудия биносида (Тошкент шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 28-уй)

ЭНГ ЯХШИ ФОТОГРАФИЯ УЧУН.

16 декабрь эрталаб соат 10 да, 21-сартарошликда (Чилонзор кўчаси, Савдо маркази)

ЭНГ ЯХШИ ПРИЧЕСКА УЧУН.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 02499. ИНДЕКС 64969 Нашр. № 1910.